

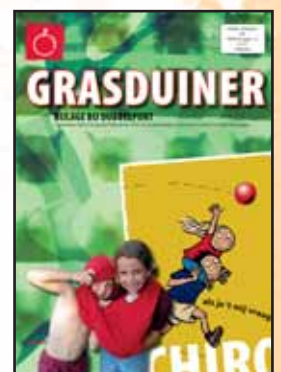
Dubbel PUNT

België - Belgique
P.B.
8000 Brugge 1-2
4/121
P409362

Tijdschrift van en voor Chiroleiding | verschijnt maandelijks, niet in juli en augustus | nr. 1 | september 2005 | Chirojeugd Vlaanderen vzw | v.u. & afzendadres: H. Bouwen, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen

verdraai de wereld

NIEUW PARTNERSHIP MET
ATEITIS LITOUWEN

DE CHIROJAREN VAN
RAF COPPENS

Edito

De wereld is een toverbal

Als er één liedje was dat ik als kwik graag zong in de Chiro, dan was het: "De wereld is een toverbal". Een vrolijk melodietje én je kon de 'duuuuuuuuuuuuuuuuu' zo lang laten klinken, tot je naar adem moest happen. Dat speelde zeker een rol! Maar er was meer. Ik had toen al ontdekt dat de wereld groter was dan de zakdoekgrote lap grond die ons dorp voorstelde. Ik begon de wereld te zien als een vaak mooie en boeiende, maar heel dikwijls ook ingewikkelde en vooral kwetsbare planeet. Beelden van Afrikaanse hongerbuijkes, besmeurde gezichtjes van straatkinderen, schietende

soldaten, vervuilde rivieren, verdwijnende bossen, ... ze

lieten me niet koud. In "De wereld is een toverbal" vond ik de woorden om te zeggen hoe graag ik de wereld wou veranderen in een prachtige plaats voor iedereen. Ik geloofde dat dat zou lukken, ooit, later, als ik groot en leidster was.

Het ging sneller dan ik dacht en ik werd leidster. En op de dag dat ik opeens een gele fluitkoord rond mijn nek kreeg, was ik nog lang niet zo groot en volwassen als ik me als kwik had voorgesteld.

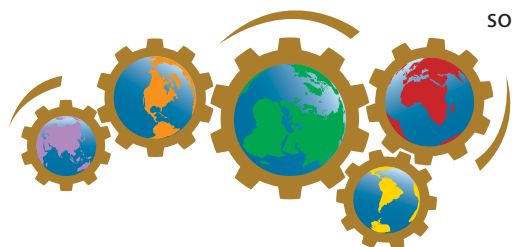
Ik wilde de wereld wel veranderen, maar eerst had ik andere katjes te geselen. We hadden namelijk een week later onze Chirofuij, dus er moest dringend geflyerd worden, en ons materiaal had hoognodig een opruimbeurt nodig, en we moesten ook nog eens langs bij Silke, want die was toch al een

hele tijd niet meer naar de Chiro geweest, en welk spel zouden we nu weer verzinnen voor zondag, en...

Zo gingen de jaren verder. Het is me tot nu toe nog niet gelukt om de wereld te veranderen. De wereld verander je niet alleen. De wereld veranderen kost tijd. Misschien heeft Chiroleiding het veel te druk om de wereld te veranderen?

En toch... Ergens denk ik dat we er samen al heel lang mee bezig zijn, met mondjesmaat en met vallen en opstaan en lang niet altijd bewust. Al die kleine dingen kunnen het verschil maken. En daarom heet "We zullen er samen iets van moeten maken" nu "Verdraai-de wereld".

]KATRIJN[

INHOUD

2	Edito	20	Keti	37	Chiro-info
3	Dossier Jaarthema	22	Aspi	38	By (f)air mail
8	Panelgesprek	23	De Vredesweek	40	Klets
10	Jaarthemaverhaal	28	Internationaal	42	Gesprokkeld
13	Braakbal	30	De BCV	44	Vorming
14	Speelclub	32	Publicaties	46	De rubriek van Miek
16	Rakwi	33	De Chirogazet	47	De Banier
18	Tito	35	Ongeëvenaard		

DUBBELPUNT SEPTEMBER 2005

Dubbelpunt verschijnt maandelijks, maar niet in juli en augustus. Een jaarabonnement kost € 10,50 en kan aangevraagd worden bij Chirojeugd Vlaanderen, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen.]Tel.[03-231 07 95]Fax[03-232 51 62]E-mail[abonnementen@chiro.be]Redactieadres[Andy Demeulenaere, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen]E-mail[dubbelpunt@chiro.be]Eindredactie[Andy Demeulenaere]Redactie[Koen Baert, Jurgen Gaeremyn, Joris Vanderborght, Riet Van de Walle, Katrijn Geldof, Kate Crauwels, Bruno Pierloot, Emilie Deblock en Klaartje Van Loy]Taalnazicht[Bart Boone]Foto's[archief, plaatselijke groepen]Tekeningen jaarthema[Jel]Tekeningen bekendmaking[Klaas Verplancke]Vormgeving[Jan Van Bostraeten]Drukkerij[Vanden Broeie, Brugge]Dubbelpunt wordt gedrukt op chloorvrij gebleekt papier]Giften[giften aan Chirojeugd-Vlaanderen vzw kunnen gestort worden op rekeningnummer 000-0150728-87.

verdraai de wereld

**We hebben samen een nieuw werkjaar voor de boeg.
Van onze kant kan dat alvast niet zonder een uitgebreid dossier over het jaarthema.**

- ▶ Met Verdraai-de Wereld zetten we een jaar lang duurzame ontwikkeling en het zuiden in de kijker. Hoe de Chiro dat ziet, lees je in 'De basis'.
- ▶ Wat is er dan zo allemaal te beleven dat jaar? Neem 'Een jaar vol' maar eens door!
- ▶ Op het zomers SB van verbond Limburg lieten de deelnemers hun licht schijnen over duurzame ontwikkeling.
- ▶ Er is het fantastische Verdraai-de-Wereldlied van Bert Embrechts en Patrick De Witte, gezongen door oud-Chirorot Ronny Mosuse!
- ▶ Elke maand tref je in Dubbelpunt een langer of korter jaarthemaverhaal aan.
- ▶ En we staan niet alleen, de andere jeugdbewegingen nemen Verdraai-de Wereld mee op...
- ▶ De afdelingspagina's staan bol van het jaarthema-aanbod.

VERDER IN DEZE DUBBELPUNT:

- ▶ trek mee met de Vredeskaravaan;
- ▶ leef je in in de Chirotijden van Raf Coppens;
- ▶ het laatste nieuws in de nieuwe Chirogazet;
- ▶ het jongerencongres van de Vlaamse Jeugdraad komt eraan.

OPROEP - DRINGEND - ZEKER LEZEN!

Dubbelpunt is een maandblad van, voor en door Chiroleiding, ook de cover! Ook dit jaar lanceren we enkele wedstrijdjes om onze buitenkant wat meer persoonlijkheid te geven.

Voor de Dubbelpunt van november zoeken we een leuke **cover!** Het thema van dat nummer is GENDER of MAN-VROUW. Heb je een chique **foto** die de verhouding jongens-meisjes in de Chiro weergeeft? Kun je die zelf uitbeelden? Stuur het resultaat naar **Dubbelpunt, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen** (steek er je eigen

adres bij en dan krijg je hem ook terug) of e-mail een digitale foto van zo'n 5 megapixels (300 dpi bij 30 op 20 cm) naar **dubbelpunt@chiro.be**. Zorg wel dat je foto bij ons is **vóór 3 oktober 2005**. De beste inzending vind je op de cover van november!

VERDRAAI-DE WERELD: DE BASIS

Stel je voor: een keukenwekkertje in de vorm van een wereldbol. Je kunt er eens een flinke draai aan geven, en een paar minuten later loopt het af... Soms lijkt het wel alsof de wereld echt zo 'verdraaid' is:

- ▶ autofabrieken verhuizen naar lageloonlanden om meer winst te maken;
- ▶ koffieboeren in Brazilië komen met de verkoop van hun koffie amper toe om hun gezin te eten te geven, terwijl de grote koffiehandelaars winsten boeken van 1500%;
- ▶ de dingen die mensen voor elkaar doen – opvang van kinderen of zieken, klusjes in en om het huis – hebben hoe langer hoe meer hun prijs of moeten door de overheid georganiseerd worden.

HOE LOOPT HET MET DIE 'VERDRAAI-DE' WERELD AF?

Samen een jaar een thema

Chiro, de andere jeugdbewegingen (KSJ-KSA-VKSJ, FOS, Jeugd Rode Kruis, KAJ, KLJ, , VVKSM,...) en de noord-zuid-ngo's (de organisaties voor ontwikkelingssamenwerking en samenwerking met het zuiden, zoals Globelink, Broederlijk Delen, Oxfam Wereldwinkels, 11.11.11,...) slaan dit jaar de handen in elkaar voor een gezamenlijk jaarthema. Alle jeugdbewegingen werken rond duurzame ontwikkeling (met een duidelijke link naar 'het zuiden'). De noord-zuid-ngo's ondersteunen ons daarbij.

In de Chiro gaat het over 'economische duurzame ontwik-

keling'. Wasda? 't Gaat over **GELD** en over **KEUZES**.

Geld moet rollen...

...ook in de Chiro. We hadden geluk dat onze **fuif** dit jaar heel wat heeft opgebracht. We moeten dus eens nadenken over wat we met dat geld zullen doen. Dirk stelt elk jaar het **inschrijvingsgeld** voor de leden en de bivakprijs in vraag, omdat een aantal leden van onze groep dat **moeilijk kunnen betalen**. Misschien moeten we daar eens iets aan doen? Katrien spreekt dan weer van chocoladerepen en fruitsap uit de **Wereldwinkel** als vieruurtje. We zijn daar allemaal wel voor

te vinden, maar die koeken uit de supermarkt zijn zoveel goedkoper...

Maak keuzes

Chiro roept iedereen op om 'duurzame' keuzes te maken. '**Duurzaam**' wil zeggen: **zonder brokken te maken voor onszelf, voor anderen of voor de mensen die nog geboren moeten worden**.

Dat is rap gezegd, maar hoe begin je daar nu aan?

We nemen drie ideeën mee:

- ▶ **Kiezen vóór:** We willen in de eerste plaats positieve keuzes maken, keuzes die ons actief laten werken aan verbetering.
- ▶ **De ander:** bij die keuzes willen we ons niet alleen laten leiden door wat we zelf willen, of door die dingen waar we zelf beter van worden. Ook 'de ander' moet beter worden van de keuzes die wij maken, niet slechter.
- ▶ **Toekomst:** we maken vandaag keuzes, en dat heeft ook vandaag al gevolgen. Toch willen we ons niet alleen laten leiden door de gevolgen die direct voelbaar zijn. We proberen ook in te schatten wat de gevolgen zijn op langere termijn.

Keuzes in de Chiro

We maken in onze Chirogroep keuzes om onze Chirowerking nog beter te maken. Die keuzes hebben ook gevolgen. Het is niet altijd eenvoudig om een goed zicht te krijgen op alle gevolgen van wat we beslissen. Soms worden we het wel eens moe om al die afwegingen te maken.

- ▶ **Kiezen vóór:** we kiezen in de Chiro resoluut voor gratis engagement. Week na week zetten duizenden leid(st)ers zich gratis in voor tienduizenden kinderen en jongeren. We kiezen ook voor ontspanning die niet veel geld moet kosten. Elke week opnieuw werken we met het reusachtige kapitaal van onze creativiteit, zonder daarvoor in de portemonnee van onze leden of hun ouders te zitten...
- ▶ **De ander:** door allerlei acties krijgen we in onze groepskas geld binnen. Natuurlijk zullen we een deel van dat geld gebruiken om eens iets extra's te kunnen doen, maar in de Chiro kiezen we er ook duidelijk voor om een deel van dit geld te gebruiken om onze gewone werking voor iedereen betaalbaar te houden (door bijvoorbeeld onze bivakprijs te verlagen zodat ook leden uit minder goeude gezinnen meekunnen, of door de bivakprijs te betalen voor kinderen uit vluchtelingengezinnen).
We zijn in de Chiro ook sterk in meedoen aan allerlei sociale acties. Denk maar eens aan al die Chirogroepen die meewerken aan de actie van Broederlijk Delen, of die in hun dorp (of stad) mee van deur tot deur gaan voor 11.11.11, of...
- ▶ **Toekomst:** we willen Chiro niet alleen voor ons vandaag mogelijk maken. Ook volgend jaar, en liefst ook nog voor onze kinderen, moet Chiro mogelijk blijven. Als we een degelijk grondzeil kopen, moeten we nu wel méér geld uitgeven, maar dan kunnen we over vijf jaar wel nog altijd hetzelfde gebruiken.

Mijn keuzes

- ▶ **Kiezen vóór:** het is zeker interessant om voldoende geld te hebben, maar het is wellicht nog belangrijker om je te kunnen engageren voor de mensen met wie je samenleeft (je familie, je vrienden, je leden in de Chiro). Ik word bijvoorbeeld niet betaald om in leiding te staan, of om mijn steentje bij te dragen in het 'huishouden' door het gras af te rijden, maar ik kies er wel voor om dat te doen.
- ▶ **De ander:** mijn zakgeld is voor mij, vanzelfsprekend, en het geld dat ik krijg voor mijn vakantiejob heb ik zuur verdiend, maar dat wil nog niet zeggen dat ik het dringend moet uitgeven aan een *all in* vakantie op een tropisch eiland. Ik kan er bijvoorbeeld ook voor kiezen om met de rugzak op reis te gaan naar datzelfde eiland en er te logeren in plaatselijke hotelletjes (zodat ook de plaatselijke bevolking er beter van wordt)...
- ▶ **Toekomst:** kies ik bij de dingen die ik koop voor goedkopere wegwerpproducten, of kan ik ook sparen om meer degelijke en duurzame dingen te kopen?

Keuzes in en voor de wereld

De keuzes die we in de Chiro en voor onszelf maken in verband met 'economische duurzame ontwikkeling' zeggen veel over onze ideeën over geld/werk/handel/... in de wereld. Enkele dingen willen we daarover toch nog zeggen:

- ▶ **Kiezen vóór:** we moeten streven naar mens- en kindvriendelijke arbeidsomstandigheden: een eerlijk loon, een verantwoord aantal werkuren, vrije en leertijd voor kinderen, eerlijke handel en eerlijke prijzen.
- ▶ **De ander:** de plannen van mensen in het zuiden zijn even belangrijk als de plannen van mensen in het noorden (of het westen, zo je wilt). Hoe de verdere ontwikkeling van het zuiden gebeurt, mag dus niet alleen bepaald worden door wat wij (het noorden) erover denken. Het gaat niet op om onze economie te beschermen door invoerbepalingen op te leggen aan het zuiden, en tegelijkertijd het zuiden te verbieden beperkingen op te leggen aan onze producten.
- ▶ **Toekomst:** we moeten kiezen voor een mensvriendelijke economie. Winst op korte termijn mag niet de enige drijfveer zijn voor bedrijven. Zorgen voor duurzame werkgelegenheid, voor investeren in milieuvriendelijke technologie,... behoren ook tot de opdracht van bedrijven.

OPROEP IN EEN NOTENDOP

In dit jaarthema over 'economische duurzame ontwikkeling' roepen we **jou en je Chirogroep** op om **positieve keuzes** te maken. Hou **rekening met de ander** (in de eerste plaats met mensen in het zuiden) en met het **effect** van onze keuzes **op langere termijn**. Of anders gezegd: **verdraai mee aan die verdraaide wereld!**

EEN JAAR VOL...

Op zoek naar een mooie tekst voor een slot-, ochtend- of tafelmoment?

IJD Antwerpen maakte voor Verdraai-de Wereld een nieuwe tekst- en gebedenbundel onder dezelfde naam. Het gaat om 64 badzijden teksten en gebeden voor en door jongeren. Je kunt het krijgen voor 1 euro bij IJD Antwerpen, Appelkantstraat 54, 2530 Boechout, 03-454 11 44 of ijdontwerpen@ijd.be.

Lokaal KRActieweekend: 11 en 12 maart 2006

Kom uit je kot, lokaal, heem of bureau en voer met je Chiro-groep actie, samen met alle andere jeugdbewegingen, milieu- en noord-zuidorganisaties in jouw gemeente of stad.

We willen dit jaar meer dan dromen. We willen ook echt iets doen!

In het weekend van 11 en 12 maart zetten de jeugdbewegingen Vlaanderen op z'n kop. We roepen alle groepen op om de handen in elkaar te slaan. We dagen je uit om in jouw gemeente een actie op poten te zetten die bijdraagt tot een betere, verdraaide wereld.

We doen dat niet alleen. Alle lokale groepen van de jeugdbewegingen, maar ook alle eenheden en afdelingen van de verschillende partners van het samenwerkingsverband doen mee. Zo krijgen de leden van onze bewegingen de kans om samen te dromen, samen te bewegen en samen te verdraaien.

Waarom? Dromen worden mooier als je ze met anderen kunt delen. Dromen worden nog mooier als je ze kunt omzetten in een duidelijk zichtbare actie. Zo eenvoudig is het.

Hoe? Gezamenlijk een actie op poten zetten, daar helpen we je graag een handje mee. Beste groepsleid(st)er, hou in oktober je postbus in de gaten. Daar vind je immers een verdraaid handig boekje om met jouw Chirogroep, samen met de andere lokale jeugdbewegingen en verenigingen, de actiehield(in) van jouw gemeente te worden.

Het Verdraai-de-Wereld-internetspel

Voel de macht van de muisklik en verdraai de wereld.

Bouw je eigen stad vanaf 11 maart 2006 in het Verdraai-de-Wereld-internetspel!

Kies zelf hoe jouw stad zich organiseert. Lekker vettig of net niet? Je

staat zelf in voor de gevolgen! Woon je graag

in het noorden of verkies je het zonnige zuiden? Hou je de inwoners van jouw stad happy? Vind jij cultuur belangrijk? Mogen de jongeren feesten? Draait alles gewoon om economie? Blijft het milieuvriendelijk en hou je het proper? Of ga je voor comfort en luxe zonder veel zorgen? Onthoud gewoon: keuzes hebben gevolgen! En meer nog, jouw beslissingen beïnvloeden de andere steden. Iedereen betaalt de rekening...

Week na week investeer je in je stad: scholen, ziekenhuizen, parken, windmolens, kerncentrales, jeugdhuizen,... En je zult je stad zien groeien. Of net niet. Het is jouw keuze.

Geef je muis alvast wat krachtvoer, zoek een paar vrienden en vriendinnen, verleid je leid(st)er en kruis 11 maart aan in je agenda. Vanaf die dag kun je namelijk 8 weken lang strijden om een paar knalprijzen, die op zondag 14 mei uitgereikt zullen worden op het festival Mano Mundo in Boom. Het Verdraai-de-Wereld-internetspel is voor alle (speel)vogels vanaf 14 jaar. Registreren kan al vanaf 11 februari op www.verdraaidewereld.be.

TIP

Gebruik alleen verwarming in de lokalen waar je bezig bent en zet ze een halfuur voor het einde van de activiteit al uit, het blijft echt nog wel even warm. Hou natuurlijk ook de deuren gesloten in een verwarmd lokaal.

www.VerdraaiDeWereld.be

Op zoek naar extra's? Nood aan up-to-date info over Verdraai-de Wereld? Of je wilt met leuke e-cards de leidingsploeg van jouw Chirogroep op een originele wijze warm maken voor dit uniek samenwerkingsverband? Surf dan als de bliksem naar www.verdraaidewereld.be!

14 mei: Mano Mundo

is al een feest en nu helemaal.

We roepen alle leiding en leden vanaf 14 jaar op om samen met alle andere jeugdbewegingen op 14 mei naar Boom af te zakken. Op dat mondiaal en intercultureel festival breien we samen een feestelijk slot aan ons uniek samenwerkingsverband 'Verdraai-de Wereld'.

Duurzame ontwikkeling, noord-zuid in spelmaat

- ▶ Bij Spoor ZeS, een dienst van Chiro, kun je allerlei **spelen** over noord-zuid en over duurzame ontwikkeling verkrijgen (in samenwerking met Broederlijk Delen). Mail naar: spoorzes@chiro.be. De Internationale Commissie werkte verschillende spelen uit over Zuid-Afrika en Latijns-Amerika. Meer info in de Grasduiner en via internationaal@chiro.be. Lees er meer over op www.chiro.be/spelen.
- ▶ Broederlijk delen heeft een uitgebreide jongerenwerking met elke zomer een wereldkamp. Van 4 tot 6 november 2005 is er alvast weer het **muziekweekend**. Meer op www.broederlijkdelen.be.
- ▶ 11.11.11 biedt duurzame **workshops** aan voor de jeugdbeweging, die je zelf kunt begeleiden of laten begeleiden. Lees er meer over op www.11.be/jongeren.
- ▶ Op www.jeugdwerknet.be vind je een **spelendatabank** waar je spelen in de categorie duurzaamheid kunt zoeken.
- ▶ Bij Vredeseilanden kun je de bundel WAAW downloaden met spelen uit hun 14 partnerlanden op <http://www.vredeseilanden.org/emc.asp?pagelD=843#spelenbundel>.
- ▶ Het Centrum Informatieve Spelen heeft een groot aanbod over duurzame ontwikkeling: www.spelinfo.be.
- ▶ Meer verwijzingen vind je op www.cocosnet.be, www.11.be of www.kleurbekennen.be.

DUURZAME ONTWIKKELING... WAT ZEGT JE DAT?

Tijdens het schoolingsbivak van de Limburgers in Sint-Truiden vonden enkele deelnemers de tijd voor een babbel met Dubbelpunt over duurzame ontwikkeling.

DP: "Waar doet de term 'duurzame ontwikkeling' jullie aan denken?"

Ine: "Ik studeer architectuur. Mij doet het denken aan ecologisch bouwen: bouwen voor 500 jaar, met milieuvriendelijker materialen. Je kunt bijvoorbeeld het energieverbruik van een huis door een goed ontwerp drastisch reduceren."

Sien: "In de context van de Chiro denk ik vooral aan het sorteren van afval, aan werken met natuurlijke materialen of afval gebruiken als knutselmateriaal."

Hanne: "Ik denk aan zuinigheid,

aan het helpen van de natuur. Ook windmolens om elektriciteit mee op te wekken komen me voor de geest."

Véronique: "Ik studeer biologie. In de opleiding hebben we het gehad over de driehoek van mens, natuur en economie. Daar moeten we een evenwicht in vinden. Je moet daarvoor verder denken dan alleen aan jezelf."

Astrid: "Ik zie het als een verlengstuk van het jaarthema NatuurLeuk!. We kunnen daarop verder bouwen."

DP: "Hoe zou je duurzame

ontwikkeling kunnen vertalen naar het dagelijkse leven in je Chirogroep?"

Astrid: "Ik denk dat we dan vooral aandacht kunnen besteden aan het sorteren en recyclen van afval."

Ine: "In onze Chirogroep zijn we daar nu al mee bezig. We gaan ook regelmatig naar het containerpark."

Véronique: "We kunnen de Wereldwinkels en de eerlijke handel promoten."

Astrid: "Kinderen weten ook niet hoe je materiaal respecteert. Elk jaar moeten we enorm veel materiaal aankopen om materiaal te vervangen dat in de maanden daarvoor verloren is gegaan."

Véronique: "Er is inderdaad enorm veel verspilling van materiaal. Denken we maar aan vingerverf. Het is soms erg om te zien hoe dat gebruikt wordt."

Thomas: "Omdat we zoveel scharen laten liggen, moeten we haast vijf keer per jaar de voorraad aanvullen. Hetzelfde geldt voor de stiften."

Hanne: "En dan die waterspelletjes! Hoeveel liter drinkwater verspillen we niet door een uurtje of twee waterspelletjes te spelen?"

Astrid: "Dikwijls zie je de reactie wanneer er nieuw materiaal is aangekocht: 'Laten we het zo vlug mogelijk en zo veel mogelijk gebruiken.' Binnen enkele maanden is alles weer foetsie."

DP: "Er is toch ook materiaal in de Chiro dat jarenlang meegaat?"

Astrid: "Ons volleybalnet is jaren oud."

Jaarthemalied: De wereld draait rond

Het jaarthemalied werd geschreven door Bert Embrechts en Patrick De Witte en uitgevoerd door Ronny Mosuse. Je vindt de muzikale versie van dit lied op www.chiro.be/verdraaidewereld of op www.verdraaidewereld.be.

Ine: "Onze borden en tassen zijn gemaakt van plastic en dus nauwelijks breekbaar. Je ziet wel dat ze oud zijn, maar ze blijven bruikbaar."

Hanne: "Ja, dat heb je bijvoorbeeld ook met de waskommetjes die gebruikt worden tijdens het bivak."

Véronique: "Bij ons zijn er stellen die al jaren meegaan, en de verkleedkleden zijn al tientallen jaren oud."

Thomas: "Onze zetels zijn ook stokoud. We krijgen regelmatig andere afgedankte zetels aangeboden, maar als er te veel zijn, zijn het nooit de oude die we weggooien."

Gert: "Onze tenten hebben ook al vele jaren hun diensten bewezen. Overdag lijkt het dak dan ook op een sterrenhemel door de vele gaatjes in het canvas."

DP: "Hebben jullie tips om in de Chiro duurzaam met materiaal om te gaan?"

Gert: "Het is ook een kwestie van minder lui te zijn, van minder verwaarlozing. De mentaliteit is te vaak: 'Wie na mij komt, ruimt het wel op.'"

Thomas: "We hebben hier in het westen misschien te veel materiële welvaart, te veel keuze, te veel geld."

Astrid: "We hebben zo eens iemand uit Zuid-Afrika uitgenodigd in onze Chirogroep. Zij heeft ons allerlei spelletjes aangeleerd. Behalve wat maïsplanten had ze daarvoor helemaal geen materiaal nodig."

DP: "Zo zie je maar! Bedankt voor het gesprek!"

Als we kijken uit het raam van een of ander ruimtetuig valt het op hoe oost en west niet echt verschillen... van noord of zuid. Want het blijft een ronde wereld... hoe je 't ook beschouwt, gezien vanuit de Kempen of vanuit het regenwoud.

Refrein:

Noord of zuid
De wereld draait rond
Noord of zuid
(De wereld draait rond)... (X2)

Als we nu eens konden draaien aan die prachtige planeet om noord en zuid te wisselen, oost en west natuurlijk evenzeer. Want het blijft een ronde wereld... hoe je 't ook beziet, van in het verre Congo of van 't Vlaamse grondgebied...

Refrein

Tussenstuk

En nu draai!
Verdraai...
Draai, draai, draai, draai, draai!
Draai, draai, draai...
verdraai...
noord en zuid...

Refrein

Akkoordenschema:

Strofe: C#m / A / F#m / A / A (x4)

Refrein: E / F#m / D / A / A (x4)

Tussenstuk: C#m / A / F#m / A / A (x4)

De auteurs van dit lied hebben voor één jaar afstand van rechten gedaan. Dat betekent dat je dit jaar het lied in de werking en op (ouder)feesten of andere activiteiten zonder problemen kunt draaien zonder Sabam aan te vragen.

Volgend werkjaar (2006-2007) moet je opletten. Dan loopt de afstand van rechten af, en moet je in principe - zoals voor elke publieke activiteit waar muziek gedraaid wordt - Sabam aanvragen.

LUZ EN RAF

ONZE JAARTHEMAFIGUREN

Dit is Luz. Ze is een Filippijnse die als kind in Vlaanderen kwam wonen. Eigenlijk zou je beter zeggen dat ze een Vlaamse is die geboren is op de Filipijnen, want ze weet van haar geboorteland net zoveel als jij en ik. Ze heeft geen herinneringen aan haar land, en ze is er, toen ze wat ouder werd, ook nooit terug geweest. Ze werkt bij 'Rader en Co.', een groot bedrijf waar radertjes gemaakt worden. Ze is wat we noemen 'een stevige tante', iemand met een neus voor onrecht en genoeg kracht om het aan te vechten.

Dit werkjaar vind je elke maand een korter of langer verhaaltje van Luz en Raf in Dubbelpunt.

En dit is Raf. Hij is de zoon van Luz. Zoals elke jongen van twaalf is hij altijd te vinden voor guitenstreken en avonturen.

Hij heeft wel eens moeite om 'te weten wie hij is'. Hij wordt op school namelijk gemakkelijk gezien als 'een Filippino', maar hij kent zelf geen enkele andere Filippijnse jongen van zijn leeftijd.

Als hij bij zijn moeder is, voelt hij zich zeker goed. Zij kan er 'altijd' voor zorgen dat 'alles' in orde komt.

TIP
Gebruik geen licht waar het niet nodig is. Gebruik spaarlampen, zeker boven de tafel waar je sowieso urenlange vergaderingen houdt.

OPENBEDRIJVENDAG

"Zeven uur, het journaal. Vandaag is het openbedrijvendag. Bijna driehonderd bedrijven zetten hun deuren wagenwijd open voor het brede publiek. De deelnemende bedrijven zorgen voor demonstraties, rondleidingen en proeverijen. Het personeel geeft meer uitleg en beantwoordt alle vragen van de bezoekers: 'Wat gebeurt er binnen de muren van onze fabriek? Wat wordt er bij ons gemaakt?' Kortom, een spannende en leerrijke uitstap voor jong en oud..."

Luz zet haar wekkerradio uit. Het is een zonnige dag, dus het belooft heel druk te worden. Bij 'Rader en Co.' gaan de deuren vandaag namelijk ook wagenwijd open. Het bedrijf heeft zelfs een speciale stunt voorzien om de kwaliteit van hun werk duidelijk te maken aan de bezoekers.

Terwijl Luz haar tanden staat te poetsen, komt Raf in de badkamer binnen. Hij heeft gehoord dat zijn moeder wakker is, en twee seconden later staat hij al zenuwachtig rond te springen. Een belangrijke dag vandaag! Hij mag namelijk voor de eerste keer met Luz mee naar 'Rader en Co.' en hij vindt het maar wat spannend om nu eindelijk eens te zien waar zijn moeder werkt en wat ze daar eigenlijk doet.

"Hoe groot zijn die radertjes die jij maakt?"; "En hoeveel maak jij er zo?"; "En doe jij dat allemaal alleen?"; "En hebben die alle kleuren?"; "En waarvoor worden die gebruikt?"; "En verkopen ze die radertjes in heel de wereld?"; "En..." Onderweg is Raf echt door het dulle heen. Honderd vragen stelt hij, al voor de tiende keer. Sommige mensen op de bus zitten geamuseerd mee te luisteren en genieten van

zijn enthousiasme. Alleen die man met zijn grote snor vindt dat 'dat jong' op zijn zenuwen werkt...

Het is nog stil als ze bij 'Rader en Co.' aankomen. Enkele collega's van Luz zijn er al. Ze doen nog enkele laatste karweitjes voor de deuren open gaan. In de grote hal moet er nog wat rommel aan de kant gezet worden (en vakkundig verstopt achter een paneel), nog even met een handdoek door de wijn- en waterglazen gaan, een achtergrondmuziekje opzetten... De eerste bezoekers mogen aankomen.

Het is een drukte van jewelste. Er zijn zeker meer dan driehonderd mensen die van dichtbij willen zien hoe die radertjes in elkaar zitten... en ze zijn benieuwd naar die 'speciale stunt'. Stipt om twee uur stapt de directeur van 'Rader en Co.' op het geïmproviseerde podium. Achter hem hangt een groot doek. Daarachter moet zeker 'de stunt' verstopt zitten!

"Dames en heren, geachte genodigden. Mag ik even uw aandacht?"

Het geroezemoes in de bedrijfshal valt stil. De mensen verzamelen dicht bij het podium.

"Het is mij een waar genoegen u te verwelkomen op deze openbedrijvendag. Al verschillende jaren is ons bedrijf wereldleider in het fabriceren en ontwikkelen van radertjes en raderwerken. Om onze marktpositie te bevestigen en te versterken, maakten we een nieuw logo voor ons bedrijf. We stellen het u vandaag graag voor."

Met een korte ruk aan een touw opent de directeur het gordijn achter hem. Een metersgroot raderwerk wordt zichtbaar. Honderden radertjes, van een speldenkop groot tot de

grootte van een luchtballon, zijn met elkaar verbonden. In de grootste raderen is een wereldbol aangebracht.

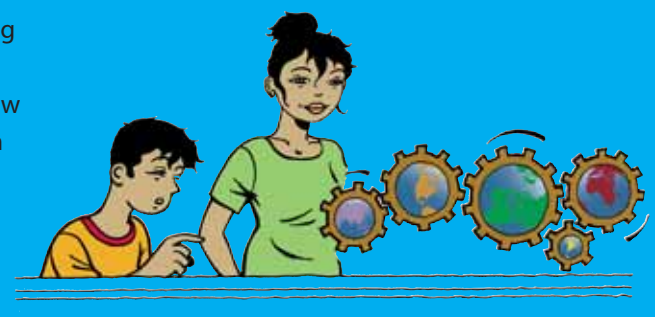
De bezoekers slaken een kreet van verwondering. Zoiets moois hebben ze nog nooit gezien.

"Dames en heren, dit is nog niet alles. Onze raderen zijn namelijk bedoeld om te bewegen. Eén van onze medewerksters, Luz, mag samen met haar zoon ons logo in beweging brengen." Raf is er als de kippen bij: "Kom mama, mag ik op de knop duwen?"

Luz gaat met Raf naar het paneel met de drukknop. Raf duwt op de knop, en het grote raderwerk komt in beweging. Maar dan gebeurt er iets onverwachts. Vanuit de wereldbollen schieten gensters in het rond. De bezoekers lopen in paniek alle kanten uit. De bedrijfshal daverd op haar grondvesten. Luz probeert Raf nog snel weg te trekken, maar het is te laat. De regen van vonken overvalt hen. Enkele ogenblikken later valt het raderwerk stil en is de bedrijfshal verlaten...

Nadat ze van de schrik bekomen zijn, kunnen Luz en Raf hun ogen niet geloven.

Ze staan niet meer in de hal van 'Raders en Co.'. Het logo heeft hen ergens anders gebracht. Ze staan in een grote hal vol naaimachines. Tientallen vrouwen, jong en oud, zitten schouder aan schouder T-shirts te maken. Waar zijn ze nu terechtgekomen?

SAMEN ÉÉN VERDRAAI-DE WERELD

We werken een heel jaar samen met een hoop andere jeugdbewegingen aan duurzame ontwikkeling. Onder één grote vlag zitten toch vele ladingen. We laten je even gluren bij de burens: wie zijn ze, en wat doen ze?

KSJ-KSA-VKSJ

Zoals een koe haar energie haalt uit het gras dat ze eet, een auto rijdt op brandstof en het licht van onze fiets pas brandt als we onze pedalen rond trappen, zo draait elke KSJ-KSA-VKSJ-groep op de energie en de motivatie van de leden en de leiding.

We hebben het dit jaar dus zowel over de tonnen menselijke energie die we nodig hebben, als over de natuurlijke energiebronnen waar we eerder zuinig mee willen omspringen. Om onze groepen aan te zetten om in hun lokaal CO2 te besparen, lanceren we samen met Greenpeace de actie CO2OL STUFF.

Verdraai-de Wereld met de KLJ-Droommobiel!

Met KLJ willen we werk maken van een leefbare wereld. Hoe? Neem vlug een plaatsje in de Droommobiel en laat je meevoeren in de wonderlijke wereld van duurzame ontwikkeling! Een droommobiel... met een krachtige motor om de wereld te verdraaien, met een uitlaat zonder vieze CO2, met een koffer die je laat proeven van vreemde maar fascinerende culturen, met banden die niet te verslijten zijn, met een stuur dat iedereen kan gebruiken, met een handrem die halt roept tegen onrecht en andere kwalen. Elke KLJ'er kan er de trotse bezitter van worden. Wat je moet doen, is voor een jaar de wereld 'verdraaien', zodat ze er net iets anders uitziet!

Verdraai-de Wereld bij VVKSM

We willen onze groepen prikkelen om hun wereldje dichtbij beetje bij beetje te veranderen vanuit ecologische hoek. Hoe maak ik zo weinig mogelijk afval? Hoe ga je ecologisch om met de omgeving rond je lokaal? Hoe stellen we opnieuw meer veilige, groene wandelwegen open? En we zoeken antwoorden op: "Waarom zou je dat doen? Hoe doen anderen het?"

Jeugd & Gezondheid

J&G legt de klemtoon op de sociale pijler met solidariteit als uitgangspunt. Het actieplan dat hieraan concreet vorm zal geven: een eerlijke en duurzame aankoopbeleid bespreken, vakantiestraten inrichten bij jongeren die we moeilijk bereiken, een duurzaam sociaal project steunen, alle monitoren oproepen voor Mano Mundo.

Interdiocesane Jeugddienst

In ons activiteiten aanbod vertrekken we vanuit 3 bijbelse verhalen: het scheppingsverhaal roept ons op om zorgzaam met de wereld om te gaan (ecologische voetafdruk), het Noahverhaal vertelt over de verbondenheid tussen alle volkeren, met het verhaal van Jezus en de Samaritaanse vrouw werken we met jongeren aan duurzame relaties.

Verdraai-de Wereld als Maxi JRaKtie! (bij het Jeugd Rode Kruis)

JRK kiest voor een jaarthemastramen met 4 actieve uitdagingen: vertrekken uit de eigen omgeving, ervaringen uitwisselen met een buitenlandse zusterafdeling, focus op hulpverlening na een ramp of na een oorlog, focus op gezondheidsprojecten en gezondheidseducatie d.m.v. Rode-Kruisprojecten in het zuiden. Uitdager van dienst is Plusman, vergezeld van zijn stoere underdog.

De klemtoon van Federatie Open Scouting (FOS): Solidariteit

Scouts en gidsen stellen zich overal ter wereld belangeloos ten dienste van anderen. We doen dat uit vrije wil en op eigen initiatief. We zijn sociaal bewust en streven naar een meer rechtvaardige maatschappij. We zijn verbonden met onze buurt en willen de verbondenheid in onze buurt vergroten. Verdraai-de Wereld is een uitgelezen kans om in je stad of gemeente een erg waardevolle solidariteitsactie op het getouw te zetten. Het zou leuk zijn om samen met de andere jeugdbewegingen in je stad of dorp iets te ondernemen met één of meer ngo's.

Braakbal

Water, water, water. Weet je hoeveel water er uit de lucht kan komen vallen tijdens een wolkbreuk? Geen idee? Ik ook niet, maar wat ik je wel kan zeggen is dat het in ieder geval ontzettend véél lijkt!!

In de tijd dat de hemelsluizen zich openen en de regen met bakken uit de lucht komt vallen, is dat het enige waar je aan kunt denken: water, water en nog eens water. Het stroomt over je gezicht, het doorweekt je kleren, het zet je bivakterrein blank en stroomt je tenten binnen.

Daar waar normaal de kindjes zouden moeten slapen, worden ze nu bruusk gewekt en de tent uitgedragen, de regen in en zo snel mogelijk naar de grootste tent voordat ze natter kunnen worden. Geen tijd om knuffel mee te nemen of goed en wel te beseffen wat er gebeurt. Het enige wat ze merken is het water... en ondertussen blijft het maar regenen.

Met 100 man in een tent, zitten zingen in pyjama en knus bij elkaar. Een warmtekanon dat iedereen probeert warm te blazen en de groten die passen op de kleintjes, omdat ze nog

niet helemaal door hebben dat ze echt niet terug kunnen naar de ondergelopen tenten. Sfeer is er wel, eigenlijk is het net één grote gezellige pyjamafuif! En dan komt daar de politie aan, gevolgd door de brandweer met hun zwaaiende lichten en fluorescerende pakken. De natigheid wordt al snel vergeten en iedereen kijkt hun ogen uit. Het wordt nog leuker wanneer blijkt dat die stoere mannen, bijgestaan door onze eigen stoere mannen, iedereen naar de auto's dragen om ze zo te evacueren van het bivakterrein. Hier en daar kan er zelfs even een sirene op en worden de helmen en andere attributen van politie en brandweer aan een vakkundige inspectiebeurt onderworpen. Eens aangekomen op onze nieuwe verblijfplaats worden de hoofdjes al snel te rusten gelegd en terwijl er hier en daar nog wordt nagebabbeld over de voorbije gebeurtenissen, vertrekken de meesten al naar dromenland zonder nog veel acht te slaan op de nieuwe verblijfplaats.

Eens de dag weer aanbreekt komt hier snel verandering in. Kamers met echte bedden, eigen douche en wc, en bovendien een echte filmzaal

tot onze beschikking. Een ware luxe zou je het kunnen noemen, en langs alle kanten worden we geholpen; niets is te veel gevraagd voor onze nieuwe bivakeigenaars.

Dan nog hoor je sommige leden morren: "Wanneer gaan we terug naar het bivakterrein? Komt er dan geen kampvuur vanavond? Kunnen we niet mee gaan opruimen?" Op bivak in de luxe zitten: op de een of andere manier past het niet echt.

Toch blijft het bivak, iedereen in Chiro-uniform omdat de rest te nat is, verloren is geraakt in de berg opeengestapelde bagage of niet op tijd kon worden meegenomen. De helft mist proper ondergoed of kousen of huppelt rond in een paar dat niet het zijne is maar nu wel van dienst is. Het kampvuur 's avonds met feestverlichting en kaarsjes is best wel gezellig maar toch niet het echte ding. Wanneer we de volgende dag dan eindelijk huiswaarts keren, hoor je hier en daar dat dit toch niet echt een *echt* bivakeinde was.

En toch, toch is het juist dit bivak waar ze binnen 10 jaar nog over spreken. Soms kan de wereld toch raar draaien.

Schenk tijdens het vieruurtje drank uit grote flessen in stevige, afwasbare bekers of drink kraantjeswater.

BOUW JE EIGEN

Duurzame ontwikkeling aan den lijve? Dat kun je speelclubbers en ribbels laten ondervinden door hen zelf hun Chirolokaal te laten bouwen. Niet zomaar! Ze moeten het geld eerst verdienen én ze moeten kiezen tussen noodzakelijke en overbodige artikelen.

AANTAL: Wij maakten dit spel voor een 10-tal leden. Zijn er meer, pas dan ook de prijzen van de materialen aan.

VERLOOP: Het spel bestaat uit twee onderdelen die **gelijktijdig** aan de gang zijn.

DEEL 1

Tijdens het eerste deel van het spel krijgen de speelclubbers opdrachten waarmee ze geld kunnen verdienen. Je kunt hen alleen, per twee of in groep laten werken. Ze voeren de opdracht aan een centraal punt uit of laten daar tenminste het resultaat zien, zodat de begeleiding zich niet hoeft te verdelen over het terrein en ook mee kan bouwen.

OPDRACHTEN:

- ▶ Raap papiertjes op. (10 cent per 2 papiertjes)
- ▶ Verwerk afval tot een kledingstuk: een plasticzak kan bijvoorbeeld een hoed worden. (1 euro per kledingstuk)
- ▶ Proef water: wat is kraantjeswater en wat komt uit een fles? (50 cent per juist antwoord).
- ▶ Plant tuinkers op wc-papier: hebben ze 3 blaadjes nodig, dan krijgen ze 50 cent; 2 blaadjes leveren 1 euro op, en slechts 1 blaadje 1,50 euro. Dit is niet zo moeilijk: je legt een velletje wc-papier op een bord, strooit er wat

zaadjes voor tuinkers op en overgiet met een beetje water. Zo kan de tuinkers kiemen.

- ▶ Verwerk afval tot een kunstobject: pizza (50 cent), auto (50 cent), Rupsje Ribbel (1 euro), Mazzel of zijn rugzak (1 euro),...
- ▶ Geef iemand van de begeleiding een goede massage. (1,50 euro)
- ▶ Sorteert kippenvoer per kleur. Is dat niet mogelijk, neem dan parkietenvoer. (2 euro)
- ▶ Dans de Plopdans met zoveel mogelijk mensen; bijvoorbeeld leden van andere afdelingen. (1 euro per 5 personen)
- ▶ Bouw een kaartenhuisje dat bij een aardbeving blijft staan. (2 euro)
- ▶ Imiteer zoveel mogelijk natuurobjecten met je eigen lichaam, zonder geluid te maken – bijvoorbeeld een boom of een slang (50 cent per object).
- ▶ Gooi 3 ringen rond een pet-fles. (50 cent)
- ▶ Speel een stukje uit je favoriet film, minstens 1 minuut. (2 euro)
- ▶ Ruim op. (per 2 minuten 1 euro)
- ▶ Beantwoord een quizvraag

(50 cent per goed antwoord); zoek vragen die passen bij de interesses en de leefwereld van je eigen ploeg.

DEEL 2

Het tweede deel van het spel is het eigenlijke bouwen. Nu mogen de speelclubbers materialen kiezen om hun Chirolokaal mee te bouwen. De materialen bestaan in 2D-vorm of als je het nog echter wil maken, kun je ze ook telkens in 3D voorzien. (Poppenhuizen zijn hiervoor een goede bron.)

BOUWMATERIALEN:

- ▶ afdelingslokaal (2 euro per lokaal)
- ▶ keuken (3 euro)
- ▶ wc (3 euro per wc)
- ▶ badkamer (20 euro)
- ▶ stenen terrein (2 euro)
- ▶ grasveld (2 euro)
- ▶ bos (3 euro)
- ▶ speeltuin (10 euro)
- ▶ verwarming (3 euro)
- ▶ licht (3 euro)
- ▶ douche (6 euro)
- ▶ water (3 euro)
- ▶ stoelen of banken (4 euro)
- ▶ tafels (3,50

CHIROLOKAAL

- euro)
- ▶ plastieken ballen (4 euro)
- ▶ leren ballen (9 euro)
- ▶ textielverf (7,50 euro)
- ▶ bussen verf (4 euro)
- ▶ schrinkpapier (8 euro)
- ▶ televisie (10 euro per televisie)
- ▶ Playstation (10 euro per Playstation)
- ▶ Game Boy (7,50 euro per Game Boy)
- ▶ grenadine (1 euro per fles)
- ▶ frisdrank (2,50 euro per fles)
- ▶ snoepautomaat (15 euro per snoepautomaat)
- ▶ fruit (2 euro)
- ▶ microgolfoven (5 euro)
- ▶ koelkast (3,50 euro)
- ▶ diepvriezer (4,50 euro)

Luxeartikelen zijn duidelijk duurder dan noodzakelijke materialen. Het is de bedoeling dat ze

vrij mogen kiezen wat ze willen aankopen met hun geld. Bouw ook echt een maquette van een Chirolokaal met de dingen die zij kopen.

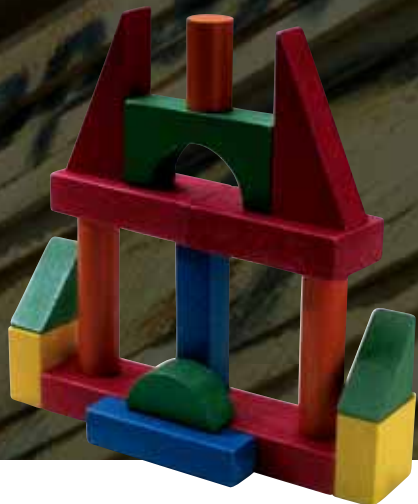
SLOT

Bekijk na een uurtje eens samen met hen hoe hun Chirolokaal eruitziet. Hebben ze alles wat ze nodig hebben? Waarom niet? Wat hebben ze dan te veel? Bespreek met hen de andere mogelijkheden. Als ze nu bijvoorbeeld geen Game Boy kopen, zouden ze wel een bos kunnen planten. Is dat op lange termijn niet beter en leuker? Er kan namelijk telkens maar 1 kindje met de Game Boy spelen, maar de hele groep kan wel tegelijk in het bos spelen...

MATERIAALLIJST:

- ▶ speelgeld: 10 cent, 50 cent, 1 euro en 2 euro
- ▶ afval: plastieken zakken, kranten, yoghurtpotjes,...
- ▶ 1 fles kraantjeswater
- ▶ 1 fles flessenwater
- ▶ 1 pakje tuinkerszaadjes
- ▶ 1 rol wc-papier
- ▶ 1 pakje kippeneten of parkietenvoer

- ▶ cd met Plopdans
- ▶ boek kaarten
- ▶ 3 ringen
- ▶ 1 petfles
- ▶ 2D-bouwmaterialen: 8x afdelingslokaal, 2x keuken, 5x wc, 2x badkamer, 3x stenen terrein, 3x grasveld, 3x bos, 2x speeltuin, 1x verwarming, 1x waterleiding, 3x douche, 15x lamp, 25x stoel, 10x bank, 20x tafel, 5x plastieken bal, 5x leren bal, 5x grote bus verf, 5x kleine bus textielverf, 2x pak schrinkpapier, 5x televisie, 5x Playstation, 5x Game Boy, 10x fles grenadine, 10x fles frisdrank, 2x snoepautomaat, 5x fruit, 2x microgolfoven, 2x ijskast, 2x diepvriezer.

VOORDEEL VS. NADEEL

Rakwi's kijken misschien niet elke dag naar het nieuws, maar ze zijn zich wel bewust van de verschillen in de wereld. In een spel is dat niet moeilijk na te bootsen. Door de spelregels oneerlijk te maken, door bepaalde groepen meer voordelen of punten dan andere te geven, kun je al het één en het ander duidelijk maken.

Hierbij moet je wel opletten: rakwi's kunnen immers uren doordrammen over het gelijk en ongelijk van de spelregels. Een andere strategie kan hier hulp bieden, want wat als een nadeel ineens een voordeel wordt?

We verdelen de rakwiploeg in ongelijke groepjes met ongelijke kenmerken, ongelijke materialen en een ongelijk startkapitaal. Dat kun je zelf een beetje bepalen, afhankelijk van hoeveel werelddelen je laat meespelen en hoe groot je de verschillen wilt maken.

Een voorbeeld

Azië

Veel rakwi's in dit groepje, want er zijn héél veel Aziaten op de wereld.

Materiaal:

- ▶ Startkapitaal
- ▶ Zelfgemaakte hockeysticks
- ▶ Diepvrieszakje
- ▶ 2 antwoorden op vragen uit de quiz
- ▶ Een kleurpotlood
- ▶ 3 kroonkurkjes

Afrika

Ook hier veel rakwi's, maar dan wel op blote voeten.

Materiaal:

- ▶ Startkapitaal (weinig!)
- ▶ Broodzak
- ▶ Stokken
- ▶ Krijt
- ▶ 3 kroonkurkjes

Noord-Amerika

Niet zoveel rakwi's. Amerikanen hebben vreselijk veel last van overgewicht, dus bind allerlei kussens rond hun lijf.

Materiaal:

- ▶ Startkapitaal (veel!)
- ▶ Hockeysticks
- ▶ Emmer
- ▶ Verrekijker
- ▶ Balpen
- ▶ 4 antwoorden op vragen uit de quiz
- ▶ 3 kroonkurkjes

Europa

Niet zoveel rakwi's.

Materiaal:

- ▶ Startkapitaal (redelijk veel)
- ▶ Zelfgemaakte hockeystick
- ▶ 2 balpennen

Zuid-Amerika

Niet zoveel rakwi's.

Materiaal:

- ▶ Startkapitaal (redelijk weinig)
- ▶ Stokken
- ▶ Diepvrieszakje, maar met enkele gaatjes in geprikt
- ▶ Krijt
- ▶ 3 kroonkurkjes

Oceanië

Dit is een continent waar zó weinig mensen leven dat het misschien niet de moeite is om ze te laten deelnemen in het spel. Dat kun je gerust zo duiden.

TIP

Spring zuinig om met water: spoel penselen uit in een teiltje i.p.v. onder de kraan.

Met hun startkapitaal kunnen ze nog eventjes langs de winkel passeren. Hier liggen extra hockeysticks, een wimpel, pen- nen,... Kortom: extra spelma- teriaal. Als iedereen gewinkeld heeft (de arme Afrikanen zullen dat misschien niet kunnen) en zich voldoende heeft ingeleefd, kan de 'clash' tussen de conti- nenten beginnen.

- ▶ We spelen hockey. Amerika- nen hebben het voordeel dat ze met een echte hockeystick kunnen spelen. De Afrikanen en de Aziaten zijn dan wel weer met meer...
- ▶ We doen een kleine compe- titie touwtrekken. Om de beurt moeten twee wereld- delen tegen elkaar uitko- men. Ook hier weer zijn de Afrikanen en de Aziaten met het meest. De Afrikanen lopen natuurlijk wel op blote voeten... Als je bovendien een wimpel kocht, kun je die willekeurig aan het touw bevestigen. Zo heb je bij het trekken misschien minder afstand te overbruggen.
- ▶ Aan de andere kant van het terrein hangt een groot papier met een tekst op. In estafettevorm lopen de continenten heen en weer; ze lezen een stukje, proberen het te onthouden, en lopen

terug om het op te schrij- ven. Noord-Amerika heeft een verrekijker, maar Europa heeft verschillende balpen- nen (zij hebben nl. een zeer goed onderwijssysteem). De werelddelen die met krijt moeten schrijven, zijn bena- deeld.

- ▶ We doen weer een estafette, dit keer met water overbren- gen. Daarvoor gebruiken de werelddelen de zakjes die ze bij het begin kregen. Het spreekt voor zich dat de Amerikanen met hun emmer minder vaak zullen moeten lopen dan Zuid-Amerikanen met een doorgeprikt diep- vrieszakje. Maar Amerikanen zijn dan weer dik...
- ▶ We doen een korte quiz met allerlei vragen op rakwini- veau. Sommige werelddelen kennen al enkele antwoor- den.
- ▶ Als laatste spel gaan we kroonkurkjes gooien in een bakje dat in het water drijft. Ieder werelddeel mag om de beurt gooien. Hier komt het startkapitaal weer op de proppen: heeft een wereld- deel nog geld over aan het einde van het spel? Dan wordt dat geruild voor extra kroonkurkjes. Zo hebben zuinige werelddelen meer

kans om dit spel te winnen!

Je kunt vast en zeker nog an- dere spelletjes bedenken. Het is misschien wel een uitdaging om het favoriete spel van de rakwi's eens om te vormen tot een spel tussen werelddelen? Vergeet niet deze activiteit met je rakwi's te bespreken. Hoe voelden de Afrikanen zich? En de Amerikanen? Was een voordeel soms ook een nadeel bij een spel, of omgekeerd? Kunnen we eens stilstaan bij wat wij in Europa allemaal heb- ben, zoals bijvoorbeeld onze scholen?

TITO'S OP DUURZAME WIJZE

Oh lala, grote termen als 'de verdraaide wereld' en duurzame ontwikkeling liggen nogal zwaar in de mond. Dat het belangrijk is om voor het milieu te zorgen zodat er voor de tito's over 30 jaar nog iets overschiet om in te spelen is, weten we intussen al. Maar het is ook belangrijk even stil te staan bij wat er aan de andere kant van de wereld gebeurt. Dat hoeft niet belerend of moraliserend. **Een beetje inleiding en -kleding kunnen wonderen doen!**

Doel van het spel

Doof zo snel mogelijk je licht, een tuinkars of zo, om energie te besparen. Als je gebruik maakt van die lange kerkkaarsen zie je sneller een effect. Maar die zijn snel uit met een vleugje wind. Vergeet niet telkens na elke opdracht je kaars weer aan te steken!

Hoe

Je moet opdrachten vervullen. Zodra je klaar bent, mag je je kaars doven. Degene van wie de kaars het verste is opgebrand, verliest.

Spaar energie: Ga eens met de trap in plaats van met de lift!
Een parcours afleggen met een ladder.

Gooi je papiertjes in de vuilbak

- Er staan enkele vuilbakken achter elkaar. Gooi er propjes in. De verste vuilbak is het meeste punten waard. Haal om het eerste X aantal punten. Je mag alleen niet over dat aantal gaan.
- Als het iets moeilijker mag: de dichtste bak is het meeste punten waard. Zo moet je op het einde om op het exacte getal te komen in de verste gooien. Die is bvb. 3 punten waard en je moet er 266 behalen.

Sorteer je afval

In de vier hoeken van het veld liggen items (afval, telkens vier per soort). De bedoeling is dat je om het eerst vier dezelfde stukken afval verzamelt. Speel in vier teams, twee per ploeg.

Kleren inzamelen

Maak een klerentoren van bijvoorbeeld één meter die zonder ondersteuning blijft staan. Dat kan op allerlei manieren, wees creatief!

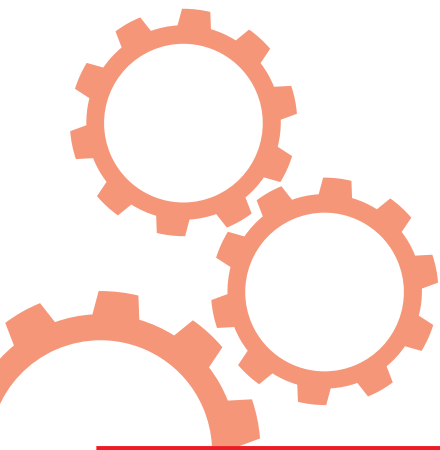
Verspil zo weinig mogelijk water

Water overbrengen naar glazen flessen, met plastic flessen (of bekertjes) vol met gaatjes. Om het eerst tot een bepaalde hoogte geraken. Degene die het minste verspilt, heeft dus het snelste veel water. Om het helemaal duurzaam te maken, gebruik je regenwater in plaats van drinkwater.

Koop geen dingen die elk nog eens apart zijn ingepakt

Aan de ene kant van het terrein liggen twee hopen met ingepakte voorwerpen. Alle tito's moeten om beurten in estafette naar die voorwerpen lopen en pakjes openen. In sommige ervan zitten vier-op-een-rij-steentjes. Wie een vier-op-een-rij-steentje vindt, loopt terug en steekt het steentje in het vier-op-een-rij-bord. Dan vertrekt de volgende van die ploeg. Als één ploeg een voorsprong opbouwt met het zoeken mag die dus eerder een nieuw steentje erin steken. De ploeg die als eerste vier op een rij haalt, heeft gewonnen en krijgt 10 seconden voorsprong om de kaars te doven.

Water kan je leven redden!

We spelen Gotcha en iedereen heeft maar een klein waterreservoir (één gevulde spuit, bijvoorbeeld) en moet het daarmee doen. Als je water op is, kun je nog wegllopen, maar ben je sowieso een vogel voor de kat.

Mmmm, proef die eerlijke handel!

Uit een berg witte rijst moeten om het snelst de paarse eerlijke-handelrijstkorrels gehaald worden (verkrijgbaar in de Wereldwinkel én de supermarkt). Dat kan ook in estafettevorm: iedereen zoekt vijf paarse rijstkorrels en loopt terug, dan vertrekt de volgende van die ploeg.

Slotopdracht: laat de auto staan, pak de fiets

De ploeg met de kortste kaars heeft bewezen dat ze nog niet zo goed is in 'duurzame ontwikkeling'. Die ploeg moet een parcours afleggen met een 'auto' (twee planken gebonden tussen twee fietsen: één ter hoogte van het frame en één ter hoogte van de bagagedrager), de hele ploeg moet op die auto plaatsnemen.

De ploeg met de langste kaars mag met verschillende fietsen hetzelfde parcours afleggen.

Wie als eerste aankomt, is de uiteindelijke winnaar van het spel.

Andere spelen over duurzame ontwikkeling:

- Stellingspel over het **wereldwater vraagstuk** in 'Ande(r)s Spelen' een uitgave van Spoor ZeS, dat kadert in een vastencampagne van Broederlijk delen: De Andes wil groeien.
- Rollenspel over **eerlijke handel**: "Boerenkost", uitgegeven door Spoor ZeS, op te vragen op het secretariaat van Chi-rojeugd Vlaanderen: Kipdorp 30, 2000 Antwerpen.
- Spel over **eerlijke handel**: Boke choco: uitgegeven in een brochure van 11.11.11
- Spelen over **wereldverhoudingen** in 'Noord Zuid', uitgegeven door het Centrum Informatieve Spelen en op te vragen in de spelenwinkel: Vaartstraat 14, 3500 Hasselt.

De meeste jeugddiensten of jeugdpastorale teams hebben een aanbod aan informatieve spelen of een catalogus van het Centrum Informatieve Spelen, waarin je boeiende spelen kunt terugvinden.

Dit spel kan dienst doen als een amusante inleiding op het jaar-thema. Een gesprekje achteraf kan natuurlijk nooit kwaad, maar dat kan ook door na elke aparte opdracht heel kort nog even te herhalen waarom de ene ploeg gewonnen heeft en door de link te leggen naar milieubewustzijn, eerlijke handel of het gebrek aan zuiver water in het zuiden.

Nog enkele tips

Maak het jaarthema **zichtbaar!**

- Wereldwinkelchocolade als vieruurtje
- Biologisch afbreekbare zeep (Sunlight, bijvoorbeeld)
- Lichten uitdoen als je uit het lokaal stapt en anderen erop attent maken.
- Voor weekends en het bivak koffie en thee met het Fair-tradelogo erop.
- Als drankjes 'eerlijk fruitsap'.
- De tuinslang niet zomaar laten stromen als er geen water nodig is.

Leg een baksteen/volle petfles in het waterreservoir van het toilet om minder water te verbruiken of installeer een spoelbak met spaarknop

VERDRAAI JE KETI'S

Klaar voor een duik in het jaarthema met je keti's? Met hun blauwste creativiteit komen ze vlug te weten waar het allemaal om draait. Een dorp bouwen is de opdracht, maar hoe pakken ze dat aan? Welke keuzes maken ze, welke materialen gebruiken ze, hoe duurzaam zijn hun investeringen en wat als het lot hen niet gunstig gezind is?

Duurzame dorpingen

De ketiploeg wordt best in een aantal groepjes verdeeld van een 4-tal personen. Eén groepje bestaat uit rijke westerlingen, een ander uit arme maar zeer creatieve Afrikanen, terwijl er ook Aziaten zijn die lonken naar de rijkdom van het westen. Elke cultuur krijgt het materiaal en een som geld die bij hen passen. Met het geld kan er materiaal gekocht worden in de winkel of handel gedreven worden tussen de verschillende culturen. Duurzame materialen hebben hun prijs! Zo wordt het spel niet enkel competitiever,

maar ook veel interessanter: gluren bij de burens kan een dorp een stuk vooruit helpen en bij de nabespreking zal elk groepje heel eigen ervaringen hebben.

De dorpen worden gebouwd aan de hand van een reeks opdrachten die binnen een bepaalde tijd moeten worden uitgevoerd. Bij elke nieuwe stap in de opbouw van het dorp moeten de bewoners ervoor zorgen dat ook de al bestaande infrastructuur in tact blijft. Hoe duurzamer de gebruikte materialen, hoe beter een dorp bestand is tegen onheil...

WANNEER HET NOODLOT TOESLAAT

Er wordt willekeurig aan een keukenwekker gedraaid. Wanneer die onverwacht afgaat, moeten de ploegjes een kaartje trekken waarop een situatie beschreven staat:

- ▶ Een tsunami overspoelt het dorp: *de leiding laat kwistig (regen)water stromen over de werkzaamheden.*
- ▶ Een tornado raast in volle kracht over het dorp: *een ventilator blaast op volle kracht boven de dorpen.*
- ▶ De waterafvoer van het dorp slibt dicht: *enkele lepels zand maken de inspanningen voor de tweede opdracht ongedaan.*
- ▶ Een beurscrash doet de westerse economie wankelen: *de westerlingen verliezen de helft van hun geld.*
- ▶ Er wordt een nieuwe methode ontdekt voor de productie van aluminium: *elk ploegje kan aan de slag met een extra stuk metaal.*
- ▶ Een betoging van andersglobalisten trekt een spoor van vernieling door het dorp: *al het papier brandt op door een molotovcocktail.*
- ▶ De Wereldhandelsorganisatie legt beperkingen op het aantal buitenlandse arbeiders: *van één speler van de ploeg worden de handen voor de rest van het spel op de rug gebonden.*
- ▶ De Tobintaks* wordt wereldwijd ingevoerd: *de westerlingen geven de andere culturen één tiende van hun geld.*

* Speciale kleine belasting op beurstransacties die zou moeten worden gebruikt om de armoede in de wereld te bestrijden. Dit is een idee van de Amerikaanse econoom James Tobin, Nobelprijswinnaar in 1981.

Stap voor stap

► Een goed plan

Op een oppervlakte van ongeveer een vierkante meter moet elk ploegje in het eerste deel het fundament leggen voor hun dorp. Er moet een duidelijke plattegrond komen met minstens vier straten. Als materiaal kun je denken aan dozen, plankjes, stokjes, tandenstokers, satéstokjes, karton, papier, crêpepapier om wegen te maken, glas, bokalen, plastic flessen of zeil.

► Laat de regen maar komen, Greetje

Wil je een proper en gezond dorp, dan moet je zorgen dat het regenwater op tijd weggeraakt van de straten zodat er geen overstromingen ontstaan. Het moet dus op de één of andere manier worden opgevangen en afgevoerd door dakgoten en riolen. Gebeurt dat niet, dan komt het dorp later in de problemen als ze een vuur brandende moeten houden. De efficiëntie van het afvloeiingssysteem wordt getest met een tuinslang of gieter die water spuwt: duurzame materialen houden langer stand.

► De wind blaast groene energie de wereld in

De derde stap in de opbouw van het dorp is de energievoorziening. Enkele ventilators zorgen voor briesjes en krachtige stormwinden. De keti's proberen een windmolenpark

op te trekken, dat het dorp vele groene kilowatts oplevert. Vergeet niet dat stormwinden meestal gepaard gaan met hevige regenbuien.

► Een vurige toren

Het dorp mag niet geïsoleerd blijven van de rest van de wereld. Iedereen moet het van mijlen ver zien liggen. Als bakken voor het dorp wordt een imposante vuurtoren neergesloopt. Iedere cultuur krijgt een kaarsje en een klein potje als extra materiaal. Het signaal van de toren moet tot het einde van het spel te zien zijn en ook bij het guurste stormweer mag het kaarsje niet doven.

► En hebt u daarvoor een bouwvergunning?

De dorpsbewoners zullen waarschijnlijk eens luid vloeken wanneer ze te horen krijgen dat hun bouwvergunning niet in orde is. Lukt het hen om in een beperkte tijd hun dorp volledig opnieuw op te bouwen op een

andere plek? Op het terrein liggen al vanaf het begin enkele grote planken met daarop het woord 'bouwvergunning' aangebracht. Er wordt niks over gezegd, maar elke cultuur is vrij er gebruik van te maken zodat ze hun constructie makkelijk kunnen verplaatsen.

► Verdraaid nog aan toe

Het spel heeft niet echt winnaars, al zal het dorp van de ene cultuur meer geslaagd zijn dan dat van een andere. Tijdens het spelen zal elk groepje beslissingen hebben moeten nemen en allerlei ervaringen hebben opgedaan. Het is dus de moeite om eens na te kaarten en om elkaars inzichten naast elkaar te leggen. Leg de link naar de echte wereld om zo misschien tot een boeiende discussie te komen.

Een materiaallijst en de kaartjes vind je op www.chiro.be/verdraaijketis.

**LAAT JE ASPIRANTEN ZICH EENS
ONDERDOMPELEN IN DE WERELD
ALS VERKENNING
VAN HET NIEUWE JAARTHEMA!
WIJ STELLEN U VOOR – VANUIT BELGIË
DE WERELDTENTOONSTELLING 2005!**

Startpositie

Elk land heeft een budget meegekregen en krijgt materiaal om mee te starten. Dat ligt klaar op de tafel van elke deelnemende groep.

- ▶ VS: € 500, een blad papier, een schaar, 3 wc-rolletjes en een nietjesmachine

DE WERELD TENTOONSTELLING

**Welkom
op de wereld...**

De organisatoren van de wereldtentoonstelling heten de deelnemers welkom.

Een aantal landen (= ploegjes aspiranten) hebben afvaardigingen gestuurd om een kunstwerk te maken voor de wereldtentoonstelling.

De verschillende groepen moeten zich tijdens het eerste half uur in traditionele kledij uitdossen en attributen meebrengen. Zo wordt het duidelijk welk land zij vertegenwoordigen. Hier werden Portugal, de Verenigde Staten, China, Rusland en Zuid-Afrika uitgewerkt. Elke groep krijgt een kaart met wat info over het land: aantal inwoners, vlag, basiswoordenschat, plaatselijke specialiteiten, ... Tijdens dit half uur beschikken de aspiranten over een verkleedkoffer, schmink, krantenpapier, plakband, verf en grote bladen papier. De leiding heeft intussen de tijd om een 'vergaderzaal' zo

te schikken dat de deelnemers elkaar goed kunnen zien. Bij samenkomst gaat iedereen naar de eigen tafel en volgt er een korte voorstelling.

Opdracht

Elk land maakt een kunstwerk dat voldoet aan de volgende vereisten:

1. Het thuisland moet duidelijk voorgesteld zijn.
2. Het kunstwerk moet een maatschappelijke waarde hebben, bijvoorbeeld een schandaal aanklagen, een vrijheidsbeeld voorstellen, opgedragen zijn aan een bepaald persoon, ...
3. Het kunstwerk moet driedimensionaal zijn.
4. Het moet kleur bevatten.
5. Het moet ongeveer 1 meter hoog en 1 meter breed zijn.
6. Er moeten minstens 5 verschillende materialen in verwerkt zijn.
7. Er moet een kleine fiche bij met een beknopte uitleg over het kunstwerk.

- ▶ China: € 250, een blad papier, lijm en een verfborstel
- ▶ Portugal: €150, een blad papier en tape
- ▶ Rusland: € 75, een blad papier en een potlood
- ▶ Zuid-Afrika: € 25 en een blad papier

Geld verdienen

Om de kansen van elk land te verhogen, wordt er een kwis gespeeld. De groepen krijgen geld voor goede antwoorden. Een aantal materialen worden geveild: 2 scharen, 2 tapes, karton, krantenpapier, 2 petflessen, potloden en stiften.

Vraag 1: Wat is de Tobintaks? (*taks op geldtransacties op de beurs*)

Vraag 2: Wat is het Kyoto-akkoord? (*overeenkomst om uitstoot van CO₂ te beperken*)

Vraag 3: Welk land won het Eurovisiesongfestival dit jaar (2005)? (*Griekenland*)

Vraag 4: Uit welk land komt Miss World 2005? (*Maleisië*)

Vraag 5: Hoe heet de voorzitter

Plaats een regen-ton en gebruik regenwater voor de onderhoudsbeurt van het lokaal en bij het knutselen.

ALLE KERNWAPENS DE WERELD UIT!

De Vlaamse Vredesweek staat dit jaar in het teken van de verwijdering van alle kernwapens. Het samenwerkingsverband van verschillende Vlaamse vredesbewegingen wil koste wat het kost dat thema op de politieke agenda krijgen.

Daarnaast vraagt de campagne, die loopt van 23 september tot 2 oktober 2005, heel wat jongeren om actief mee te werken aan het vredesproject. Voor elk kernwapen in de wereld willen de organisatoren in Vlaanderen een vredesboom planten: 32 000 bomen!

Gio De Weerd, oud-leider van Chiro KOKA (Kontich) en coördinator van de Vlaamse Vredesweek, lichtte de geplande acties graag even toe.

Dubbelpunt: "Waarom is het thema van de kernwapens zo actueel?"
 kernwapens de wereld uit en voeren we daar nu campagne voor!"

Gio: "Meer dan ooit kan de definitieve verwijdering van alle kernwapens nu werkelijkheid worden. De Koude Oorlog is voorbij. Op het internationale toneel komen nieuwe uitdagingen aan bod voor de toekomst op deze planeet. In die toekomst is er volgens ons geen plaats voor kernwapens. Daarom willen we tegen 2020 alle

Dubbelpunt: "De kernwapens zullen toch niet verdwijnen door vredesbomen te planten in Vlaanderen?"

Gio: "Toch wél! De Vredesweek is aan haar zestiende editie toe. We hebben dus al heel wat ervaring opgedaan én succesvolle resultaten geboekt. Denk maar aan de oprichting van het Vlaams Vredesinstituut en het wereldwijde verbod op landmijnen. Bovendien erkende het Vlaamse parlement onlangs de rol van vrouwen in vredesopbouw. Elke keer zit er in onze campagne een superuitdaging: zo eentje waarvan iedereen zich afvraagt of

dat wel haalbaar is. Zo willen we op een zinnige en ludieke manier enorm veel mensen betrekken bij dat vredeswerk. Beleidsmakers zullen verantwoordelijkheid moeten afleggen en politieke partijen zullen kleur moeten bekennen over hoe ze tegenover de kernwapens in Vlaanderen, Europa en de wereld staan. Als veel jongeren duidelijk maken dat die wapens hier niet thuis horen, kunnen vredesorganisaties politici aanporren om werk te maken van die eis, namelijk: alle kernwapens de wereld uit!"

Dubbelpunt: "Wat verwacht je dan concreet van de Chirogroepen?"
Gio: "Voer mee actie op zondag 25 september en 2 oktober 2005! Of verkoop mee vredesbomen voor een echt Vredesbos in Vilvoorde. We planten het bos op zaterdag 26 november tussen 10 en 15 uur. We verzamelen daarvoor aan het Rodenbachplein in Hautem. Andere mogelijkheden: organiseer een dorpspel, zoekactie, sponsorfietstocht, -zwemestafette of -wandeling. Geef je spetterende ideeën door voor 15 september en we plaatsen ze op www.vredesweek.be. Kortom, geef mee handen aan de vrede!"

Chirojeugd Vlaanderen roept de Chirogroepen op de Vredesweek te ondersteunen. Hang dus de affiche uit en kijk op de achterkant wat er allemaal te doen valt!

ALLE KERNWAPENS DE WERELD UIT !!

1000 BOMMEN &
GRANATEN, we zullen
het hier NIET bij LATEN!

Leg de wapens NU neer
GEEN oorlog meer

Volg de Vredeskaravaan van Ieper via Kleine Broegel tot Sint-Truiden op www.vredesweek.be 23 september tot 2 oktober 2005

vlaamse vredesweek

De Vlaamse Vredesweek-partners zijn Artsen voor Vrede, De Vuurbloem, Forum voor Vredesactie, Dzerbedevaartcomité, Jeugd & Vrede, Nederlandstalige Vrouwenraad, Network Vlaanderen, Pax Christi Vlaanderen, Verbond VOS Vlaamse Vredesvereniging vzw, Voor Moeder Aarde vzw, Vrede vzw, Vredeshuis Aalst en vredesstad Ieper. Met de steun van ACW-nationaal, Animo, Bond Beter Leefmilieu, Caritas Catholica Vlaanderen, Chirojeugd Vlaanderen, Federatie van Vlaamse Vrouwengroepen, Greenpeace, Groen!, Humanistische Vrijzinnig Vormingswerk, KAV, KVG, KVLV, Memisa-Belgie, N-VA, Sp.a, Spirit, Umivo, Vredesgemeenten Bornem, Kapellen en Sint-Truiden, Vereniging voor Bos in Vlaanderen, U Move 4 Peace, VVKSM, YWCA-Antwerpen, Zij-kant, vzw Zijn, ...

Vredesweek-secretariaat, Italieliei 98A, 2000 Antwerpen - tel. 03 225 10 00 - fax 03 225 07 99 - rek. nr. 001-0351611-62 - www.vredesweek.be

HANDEN UIT DE MOUWEN VOOR DE VREDE!

De Vredeskaravaan

- Van 23 september tot 2 oktober trekt de Vredesweek heel Vlaanderen door. Een greep uit de activiteiten:**
- Vrijdag 23/09 – Word wakker met de vredesweek! – Ieper**
Start van de Vlaamse Vredesweek met een plantactie van Vredesbomen in de Vrededreef, de vredesluchtballon en een scholendag aan de IJzertoren in Diksmuide.
- Zaterdag 24/09 – 12 tot 16 uur – Straatactie – Brugge**
locatie: Simon Stevinplein
- Maandag 26/09 – 12 uur – Straatactie – Gent**
locatie: Sint Niklaaskerk
- Dinsdag 27/09 – 12 uur – Straatactie – Mechelen**
locatie: ingang Rombautskathedraal
- Woensdag 28/09 – 15 uur – Vredestoicht – Aalst**
Verzamelen en vertrek vanuit het Vredeshuis: Nieuwbeekstraat 35 in Aalst
- Woensdag 28/09 – 12 uur – Straatactie – Antwerpen**
locatie: Teniersplaats (kruispunt De Keyserlei en Frankrijklei)

Donderdag 29/09 – 12 uur – Straatactie – Leuven

locatie: Hooverplein – Tiensestraat

Zaterdag 1/10 – Vredesluchtballon – Kleine Brogel

locatie: Kleine Brogel

Ludieke actie met de vredesluchtballon in Kleine Brogel, deelgemeente van de Vredesgemeente Peer.

Zondag 2/10 – Vredesfeest – Sint-Truiden

We sluiten de Vredesweek af in Vredesstad Sint-Truiden met een groots feest, om 14 uur op de Groenmarkt. De vredesluchtballon en de actie **'Hop naar een groene toekomst vol vrede'** sluit uiteindelijk af om 17.30 uur.

Spaar voor de vrede

Vrede kost geld – maar minder dan oorlog! Via de actie 'Spaar voor de vrede' kunnen we tijdens de Vlaamse Vredesweek in 2006 ook aandacht besteden aan jongeren in conflictgebieden en in 2007 aan het speciale statuut voor oorlogsvluchtelingen. Door middel van de Vredesweekspaarpotjes kun je een bijdrage inzamelen via de bakker, de slager, de kerk, de synagoge en de moskee. Wie graag een reglement met een overeenkomst en een spaarpotje wil, neemt contact op via vredeswinkel@vredesweek.be.

Liever 32 000 bomen dan bommen

Plant in de Vlaamse Vredesweek een vredesboom. Versier de bomen met witte vredesinrijes (prijs: € 0,50) en vredesklokjes (prijs: € 10), die je op www.vredesweek.be kunt bestellen. Zo maak je kenbaar dat je samen met tienduizenden anderen aan de vrede werkt. Je toont zo dat je de 32 000 kernwapens uit de wereld wilt. Je kunt tijdens de vredeskaravaan op de straatacties je eigen vredesboom kopen en hem in je eigen tuin planten (prijs: € 2). Daarnaast kun je ook symbolisch een vredesboom voor het grote vredesbos kopen (prijs: € 1).
Je kunt met je Chirogreep ook vredesbomen bestellen om te verkopen of zelf te planten. Als je meer dan 19 vredesbomen koopt, betaal je maar 1 euro per boom.

Vrede vanop ieder balkon – Pace a tutti Balconi

In Italië startte ooit de grote campagne waar meer dan 3 miljoen vredesvlaggen in regenboogkleuren werden verspreid. We zetten die kleurrijke internationale vlaggenactie verder. Bestel ze en vergeet ze vooral niet uit te hangen tijdens de Vlaamse Vredesweek. Prijs: € 6 (Ook in de Wereldwinkel zijn die vlaggen vaak verkrijgbaar.)

Wil je meer informatie over het programma van de Vlaamse Vredesweek, surf dan naar www.vredesweek.be, bel naar 03-225 10 00, fax naar 03-225 07 99 of mail naar info@vredesweek.be.

van de VN? (*Kofi Anan*)

Vraag 6: Hoeveel landen behoren er tot de EU? (*25*)

Vraag 7: Voor welk volk heeft Nelson Mandela veel betekend? (*Zuid-Afrikaanse volk*)

Vraag 8: Uit welk land komt Björk? (*IJsland*)

Vraag 9: Geef een voorbeeld van een multinational (*Coca-*

Bedrijf 2: PAPIROTTO

Dit papierbedrijf handelt in karton, gekleurd papier, krantenpapier, tijdschriften, wc-rolletjes en kartonnen dozen. Voor elke letter van de naam van dit bedrijf moet een voorwerp gezocht en meegebracht worden.

Bedrijf 3: STITCH

Dit bedrijf verkoopt allerlei hech-

Extra's

De aspileiding kan tijdens het spel:

- ▶ regelmatig de toestand beoordelen;
- ▶ de mogelijkheid bieden om extra materiaal te verkrijgen door te onderhandelen voor geld, gokspelletjes aan te bieden of de kennis van de deelnemers te testen over de andere deelnemende landen..

Extra geld kan verdiend worden door een tombola (te winnen: geld, materiaal of belachelijke spullen), premies en berichten uit het thuisland dat er extra inzamelingen gebeurd zijn.

Extra spelelementen: taksen die betaald moeten worden, koersschommelingen van de plaatselijke munt, een boycot tegen bvb. de scharenindustrie met als gevolg dat alle scharen ingeleverd moeten worden.

De organisatoren geven regelmatig aan hoeveel tijd de deelnemers nog hebben.

Slot

Na 2 uur wordt het spel afgesloten. Nu maken de deelnemers zich klaar voor de grote wereldpremière van de expo. Die gaat gepaard met een receptie waar de kunstwerken onthuld en toegelicht worden. Na een beraadslaging van de jury vindt er een prijsuitreiking plaats. Er zijn twee prijzen: één voor het beste kunstwerk, waarbij rekening wordt gehouden met de gestelde vereisten, en één prijs voor het meest sociale, creatieve, enthousiaste en collegiale land.

Zin in meer van dit en andere originele ideeën? Het gloednieuwe Aspiboek ligt nog altijd in De Banier! Vraag ernaar!

ESTELD

Cola, Unilever,...)

Vraag 10: Wie is de president van Irak? (*Talabani*)

Ruilen

Tijdens het hele spel mogen de groepsleden onderling materiaal ruilen. Er mogen compromissen gesloten worden.

Materiaal kopen

Om de 20 minuten komt een bedrijf zich voorstellen tijdens het spel. Dan bestaat de mogelijkheid om extra materiaal te krijgen. Eén iemand van elke groep mag hier gaan onderhandelen. Enkele voorbeelden:

Bedrijf 1: PLASTICHA

Dit plasticbedrijf heeft een uitgebreide voorraad aan plastic potjes, plastic zakjes, petflessen,... Zij zijn op zoek naar de beste reclameslogan. Die kan eventueel op cassette ingesproken worden. Het bedrijf bepaalt volgens de originaliteit de hoeveelheid producten die een groep mag kiezen.

tingsmaterialen: koord, lijm, tape, nietjes, ijzerdraad, elastiek en inpaklint. Ze verkopen ook cuttermessen, scharen, inpakpapier en oud behangpapier. Bij deze opdracht moeten de vertegenwoordigers van alle groepen samenwerken. Ze moeten een springtouw draaiende houden terwijl telkens iemand springt. Vervolgens wordt er overgenomen. De ploegen krijgen materiaal volgens de volgorde van afvallen.

Bedrijf 4: ROGGBIV

Dit bedrijf heeft het grootste gamma kleuren binnen de verfindustrie, maar verkoopt ook benodigheden als verf- en tandenborstels, sponzen,... Een vooraf gemaakte tekening met verschillende kleuren mag 30 seconden bestudeerd worden. De meest gelijkende kopie sleept de hoofdkleuren in de wacht.

Bedrijf 5: CENTE

Deze multinational heeft een verzameling van blikken, blikjes, kroonkurken,... Zij zijn enkel bereid voor geld te onderhandelen.

Bedrijf 6: WOOL

Dit is een bedrijf dat oude stoffen en wol verhandelt. De snelste vingehaker mag zich gelukkig prijzen.

FIMCAPENSIS MOVEMENTIS ENCYCLOPAEDIA

De Internationale Commissie van Chirojeugd Vlaanderen organiseert jaarlijks heel wat uitwisselingen en contacten met de andere leden van onze internationale koepel Fimcap. Dit werkjaar willen we met de rubriek Fimcapensis Movementis Encyclopaedia onze belangrijkste internationale partners voorstellen. In dit eerste 'lemma' komt Ateitis in Litouwen aan bod, waar we op dit moment ons 'partnership' mee hebben.

HET LAND: LITOUWEN

Inwoners: 3 600 000

Oppervlakte: 65 000

Taal: Litouws

Buurlanden: Letland, Wit-rusland, Polen en Rusland

Hoofdstad: Vilnius

Belangrijkste steden: Alytus, Kaunas, Panevezys, Palanga, Klaipeda, Vilnius

Goed om te weten

Het geografisch centrum van Europa ligt vlakbij Vilnius.

Geschiedenis

Litouwen behoort samen met Estland en Letland tot de Baltische staten. De gezamenlijke voorouders trokken ca. 3000 voor Christus vanuit de Wolgaregio in Centraal-Rusland naar de Baltische regio. In de tijd van de Romeinen was er een levendige handel in amber met Rome. Rond 900-1100 splitste het volk zich in verschillende volken met een eigen taal, o.a. Litouwers, Pruisen, Letten en Zemgalen. Een soort Litouwse staat

dateert al van de vroege Middeleeuwen, maar pas in 1230 ontstond er een echte Litouwse natie onder graaf Mindaugas. Aan het eind van de 14e eeuw koos groothertog Jogaila om de kroon van Polen op te nemen. De band werd zelfs veel steviger toen in 1569 Polen en Litouwen één staat vormden, het Pools-Litouwse rijk, met het Poolse Kraków als hoofdstad. Dit rijk zou 226 jaar blijven bestaan. In 1795 maakte een Russisch-Pruisisch-Oostenrijkse alliantie een einde aan de Pools-Litouwse onafhankelijkheid en Litouwen werd een Russische provincie. Na de eerste wereldoorlog verklaarde Litouwen zich onafhankelijk en nog steeds is dat dé datum van de onafhankelijkheidsdag. Op 15 juni 1940 werd Litouwen weer onder de voet gelopen door het Rode Leger. Onder impuls van de perestrojka (reconstructie) en glasnost (openheid) van Sovjetpresident Mikhael Gorbatsjov begonnen Baltische dissidenten in 1987 met openbare demonstraties

in de hoofdsteden Riga, Tallinn en Vilnius. Op 11 maart 1990 volgde een officiële onafhankelijkheidsverklaring, dit is de 'tweede onafhankelijkheidsdag'.

Eten

Het eten is er vet, maar lekker. Gekende streekgerechten zijn Zeppelinai en Kibinas.

Geografie

Litouwen kun je verdelen in 4 regio's: het hoogland, het laagland, Suvalkija and Dzūkija. Het is een zeer vlak land, het hoogste punt ligt op 292m boven de zeespiegel. De kustlijn aan de Baltische zee strekt zich over 100 km uit. Nida zou de mooiste plek op aarde zijn.

Sport

Basketbal is zeer populair. Litouwen was Europees Kampioen in 2003 en 2de in de Olympische Spelen 2004.

DE BEWEGING: ATEITIS

De naam

'Ateitis' betekent 'toekomst'!

Basisvisie

Ateitis Federation is gebaseerd op 5 principes:

- ▶ **intelligentie:** jongeren aanzetten tot leren om goede mensen te worden;
- ▶ **familie:** relaties, waarden, familie en gemeenschappen versterken;
- ▶ **maatschappij:** leren samenleven en verantwoordelijk zijn voor anderen;
- ▶ **etnocultuur:** leren om de Litouwse klederdracht en tradities te begrijpen en te waarderen en om te werken voor het welzijn van hun land;
- ▶ **geloof:** weg naar God door Christus in de Kerk.

Structuur

Ateitis telt zo'n 3000 leden en bestaat uit 4 afdelingen:

- ▶ **JAS:** de lagerschoolkinderen;

- ▶ **MAS:** de jongeren tussen 12 en 18;
- ▶ **SAS:** studenten en jongeren die nog geen 2 jaar afgestudeerd zijn;
- ▶ **ASS:** de 'senioren'.

Een beetje geschiedenis

In 1910, toen Litouwen bezet was door de Russen, is Ateitis Federation opgericht, om de liefde voor het vaderland te versterken en een nieuwe generatie actieve, intelligente Litouwers samen te brengen. Tijdens die bezetting vluchtten vele Litouwers naar de Verenigde Staten. Daardoor is Ateitis ook daar terug te vinden.

Werking

Een keer per week komen ze zo'n 2 à 3 uur samen. Op die bijeenkomsten worden nuttige, interessante en leuke dingen gedaan: zorgactiviteiten (ouderen helpen, ziekenhuizen bezoeken), samen studeren, spelen, discussiëren, zingen en muziek maken.

Typische activiteiten

Op bivak tonen de leden graag hun talenten en gebruiken ze hun fantasie in allerlei optredens.

Zeer populair is de "talentenbeurs". Je kunt het in ploegjes of met individuen spelen. Iedereen/elke ploeg maakt iets en probeert klanten te vinden om zelfgemaakt geld te verdienen. 's Avonds houdt de leid(st)er dan een verkoop, waar iedereen/elke groep dan al het verdiende 'geld' kan uitgeven aan iets dat ze leuk vinden.

Wil je meer info, mail dan gerust naar partnership@chiro.be.

RAF COPPENS

HET PODIUMBEEST VAN CHIRO TIP TOP

Ook cabaretier Raf Coppens was ooit de fiere drager van een Chiro-uniform. Van 1972 tot 1989 trok hij zowat elke zondagnamiddag naar de lokalen van Chiro Tip Top in Wieze.

Raf Coppens: "Ik ben begonnen als speelclubber en daarna heb ik alle afdelingen doorlopen: rakker, topper, kerel, aspirant en uiteindelijk leider. Als leider had ik wel nogal dikwijls tweede zit en daardoor heb ik wel een paar bivakken gemist. Ik ben uiteindelijk gestopt omdat ik in het leger moest. Chiro was eigenlijk het enige dat er was in Wieze. Er was ook wel een voetbalploeg, maar ik kon niet voetballen, dus werd Chiro mijn vrijetijdsbesteding. Ik vond mijn kerel- en aspirantijd het allerleukst. Ik was nogal een passieveling, moet ik toegeven, en bij de jongere afdelingen werd er veel meer gespeeld. Het programma op zondagnamiddag en op bivak moest echt vol zitten. Bij de oudere afdelingen veranderde dat. We waren meer een soort vriendenclubje en we vonden het vooral belangrijk om samen te kunnen zijn. Wat we deden, deed er minder toe. Meestal voetballen we wat, aten we frieten om vijf uur – in Wieze was er toen echt een hele goeie frituur – en daarna gingen we nog wat spelen in de turnzaal. Er gebeurde niet echt veel, maar 't was toch echt tof. We waren eens weg van de school en konden een echte vrienden-

club vormen. Ook op bivak waren die kerels- en aspirantenjaren de tofste. We speelden dan minder bosspelen, maar gingen op trektocht, leerden hoe we konden overleven zonder luxe. Dat deed ik ook echt graag!"

DP: "Was je in de Chiro ook al een podiumbeest?"

Raf Coppens: "Ik trad graag op in de Chiro, ja. Op het einde van het bivak bij het kampvuur mochten we elk jaar sketches opvoeren en ik merkte daar al snel dat ik dat echt wel graag deed. Ik imiteerde dan bijvoorbeeld Gaston en Leo of zong een hit uit de top 30 na. Meestal begon ik al voor het bivak te bedenken wat ik zou doen. In mijn kinder- en jeugd jaren was de Chiro echt wel de enige plaats waar ik die creativiteit kwijt kon. De liefde voor wat ik nu doe, is zeker aangewakkerd in de Chiro.

Toen imiteerde ik wel vooral dorpsfiguren, leiders, kookouders en Chiroleden. Heel plaatselijk allemaal dus, maar wel herkenbaar voor de groep. Nu heb ik mijn blikveld natuurlijk verruimd, want wat ik toen allemaal vertelde, was zelfs voor mensen van onze buurgemeente Lebbeke niet echt verstaanbaar."

DP: "Heb je nog andere dingen geleerd in de Chiro?"

Raf Coppens: "In de Chiro moet je samenwerken met alle

soorten mensen. Er zijn daar slimmeriken en dommeriken, handige Harry's en klungels: een bont allegaartje van mannen waar je het mee moet doen. Op school wordt er een soort schifting doorgevoerd en zit je na verloop van tijd samen met mensen van hetzelfde intellectuele niveau, maar in de Chiro heb je meer een doorsnee van de Vlaamse bevolking. Daardoor leer je respect te hebben voor iedereen. Het komt er niet op aan wie de slimste is, in de Chiro leer je dat iedereen wel iets kan. Je krijgt er aandacht voor andere aspecten van de mens dan wat op school aanbod komt. Nu nog merk je vaak aan mensen die in de jeugdbeweging gezeten hebben, dat ze vlotter samenwerken dan heel wat *Einzelgänger* zonder jeugdbewegingsverleden."

DP: "Welke anekdotes uit je Chirotijd zul je nooit vergeten?"

Raf Coppens: "Goh... Er zijn zoveel leuke en grappige dingen gebeurd! Ik denk nu aan het bivak in Westouter, ik was toen een jaar of twaalf. Westouter ligt vlakbij de Franse grens en dat bivak bleken we nogal wat last te hebben van grenscriminaliteit. Er verdwenen elke nacht kledingstukken en identiteitskaarten en op een morgen was de auto van de proost zelfs verdwenen. Een beetje later kwam er een

Raf Coppens schreef een liedjestekst over zijn heimwee naar zijn Chirojaren. Je kunt het liedje zelf proberen te zingen op de melodie van "Con te partiro" van Andrea Bocelli.

RAF COPPENS

Terug naar de Chiro

't Is weer zondagnamiddag,
ik zit me weeral stierlijk te vervelen
En op een zondagnamiddag
wil ik niet binnenzitten, ik wil spelen
Voetbal
Tienbal ja aah

Met mijn vrienden
wil ik mij amuseren
En in het bos
de natuur exploreren

Ik ga weer naar de Chiro
In mijn uniform en gele das
Ravotten in het gras
Zoals het vroeger was

Ik ga weer naar de Chiro
Bij leider Cobbaut en ook leider
Gerard met zijn gitaar
en Jean de goochelaar

Maar dan zegt m'n ma me plots:
Wat zit jij daar nu binnensmonds te vloeken?
Weten we niet wat gedaan,
kunnen we de familie gaan bezoeken?
Hier is je broek
Gestreken jaaah

Maar ik zeg nee, ik ga niet mee, bij mémé
Ik ga naar 't lokaal, geef me mijn Chirostaat

Ik ga weer naar de Chiro
bij leider Cobbaut
en ook leider Gerard met zijn gitaar
en Jean de Goochelaar

Ik ga weer naar de Chiro
We spelen tienbal en om vijf uur
Eten we frieten en zo
En mosselen in het zuur

verdachte brief van de dieven-
bende met een voorstel om ons
te bekampen in het bos op de
Rode Berg, vlakbij de Franse
grens. Daar zijn we dan met
z'n allen die criminelen gaan
aanvallen. Achteraf bleken dat
gewoon 10 leiders van de Chiro
van Lebbeke, en onze leiders
hadden alles geënceneerd.
Dat was echt heel goed gelukt,
want iedereen was ermee weg.
Toen we achttien jaar waren,
zijn we ook eens gaan lopen op
bivak. We zaten toen in Luxem-
burg, ergens in de buurt van
Burg-Reuland. Om een uur of
twaalf zijn we ons bed uitgekro-
pen en op café gegaan tot vier
uur. Natuurlijk bleef onze ont-
snappingspoging niet onopge-
merkt en de volgende morgen
kregen we bij het ontbijt voor
straf maar twee speculaaskoek-
jes in plaats van drie. Hilarisch!"

DP: "Heb je nu nog een band met je vroegere Chirogroep?"

Raf Coppens: "Ik ken niemand meer in de Chiro van Wieze nu. Ik weet wel dat de jongens en de meisjes ondertussen gefusioneerd zijn en een gemengde Chirogroep vormen.

Ik ben wel lid van de oud-leidingsbond, maar die staat los van de Chiro. Tot vijf jaar geleden voetbalde ik bij één van de twee oud-leidersvoetbalploegen. Nu doe ik soms nog wel mee aan de activiteiten: een voettocht, bowling, een quiz, ... Daar kom ik soms nog wel mijn

vrienden van vroeger tegen, maar lang niet iedereen is lid van die bond.

Ik wil ook niet per se halstarrig blijven vasthouden aan mijn herinneringen. Mijn Chirojaren waren mooi, maar ze behoren tot mijn verleden. Het heeft geen enkele zin zo iets koste wat het kost in stand te willen blijven houden."

DP: "Vind je het belangrijk dat er vandaag nog jeugdbewegingen bestaan?"

Raf Coppens: "Absoluut, dat is zeker belangrijk, al denk ik dat jullie het niet altijd gemakkelijk hebben. De jeugdbewegingen moeten opboksen tegen de gespecialiseerde clubs. Voor elke mogelijke hobby is er tegenwoordig wel een club. Vroeger was er niet zoveel keuze. Bovendien bestaat nu ook het fenomeen computer-nerds. Daar hadden wij vroeger nog geen last van. Toch doen de jeugdbewegingen het tegenwoordig lang niet slecht, denk ik, en dat is natuurlijk een goeie zaak. Daar leer je je immers op een totaal ander gebied te ontwikkelen, je legt heel ruime sociale contacten. Tot je 20-25ste in de jeugdbeweging zitten is ideaal om het leven te beginnen!"

BOOR EEN NIEUW VAT AAN! BIJ ONS IS DE INSPIRATIE BODEMLOOS...

*Heb je vorig jaar
je spelarsenaal uitgeput?
Dan hebben wij
de juiste uitgaven voor jou!*

DE CHIRO-UITGAVEN: VOOR WIE DIEPER WIL GRAVEN...

De Spelfiches

In de spelfiches vind je hopen verschillende spelen. Ze zijn te koop in De Banier

- ▶ Binnen, rustig
- ▶ Binnen, hevig
- ▶ Buiten in één ploeg
- ▶ Buiten in twee ploegen
- ▶ Buiten in ploegjes
- ▶ Binnen en buiten, kleine ploegen
- ▶ Speel met spel
- ▶ Sportspelen

De Knutselfiches

De Knutselfiches zetten je op de creatieve weg... Te koop in De Banier

- ▶ Knutselfiches 1
- ▶ Knutselfiches 2

Kiekebos, als bomen gaan spelen.

Kiekebos is een handboek voor bosvriendelijk spelen met verfrissende spelideeën. Je vindt het in De Banier

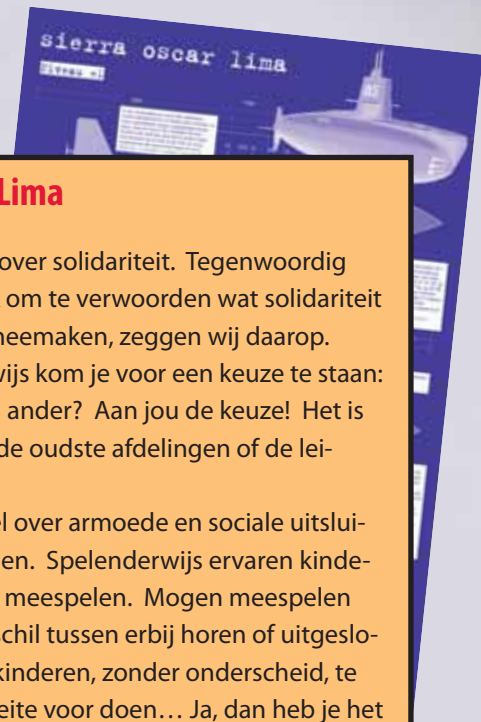

Solidariteitsspelen

Spoor ZeS maakt jaarlijks solidariteitsspelen aan, zowel over noord-zuid als over solidariteit bij ons. De -12-spelen vind je in Dubbelpunt of op www.chiro.be/solidariteitsspelen, de +12-spelen kun je bestellen op 03-231 07 95 of SpoorZeS@chiro.be.

www.chiro.be/spelen

De Chiro-site verzamelt niet alleen spelen die wij ooit eens uitwerkten, maar ook die van jou! Je vindt er al zeker 940 spelen!

Sander en Sierra Oscar Lima

Sierra Oscar Lima is een spel over solidariteit. Tegenwoordig vinden jongeren het moeilijk om te verwoorden wat solidariteit nog betekent. Je moet het meemaken, zeggen wij daarop. Daarom dit spel. Spelenderwijs kom je voor een keuze te staan: hou je nog rekening met een ander? Aan jou de keuze! Het is een uitstekend spel om met de oudste afdelingen of de leidingploeg te spelen.

Sander is een informatief spel over armoede en sociale uitsluiting voor de jongste afdelingen. Spelenderwijs ervaren kinderen dat iedereen kan en mag meespelen. Mogen meespelen maakt voor een kind het verschil tussen erbij horen of uitgesloten worden. Kiezen om alle kinderen, zonder onderscheid, te laten meespelen en daar moeite voor doen... Ja, dan heb je het over solidariteit.

Je kunt de spelen samen in één Spelmakendoos bestellen voor 8,68 euro via 03-231 07 95 of SpoorZeS@chiro.be.

CHIROGROEPEN GO4NATURE

Go4Nature staat voor **samenwerkingsprojecten tussen jeugdbewegingen en beheerders of eigenaars van natuur- en bosgebieden**. De jeugd draagt bij tot het beheer van het terrein en krijgt speelruimte in ruil. Voor die projecten konden de verschillende partners voorstellen indienen. De geselecteerde worden ondersteund. Op 25 juni 2005 werd de eerste editie van Go4Nature afgesloten met een Go4Nature-feest in het Dierenpark Planckendael. Daar werden de 18 winnaars van de niet minder dan 32 dossiers bekendgemaakt. Go4Nature kende hierbij een totale financiële steun van 38 500 euro toe, **2000 euro per winnend project** en 500 euro voor de 5 aangezegde projecten. De geselecteerde projecten worden tot einde 2006 **begeleid door een projectteam**, dat zorgt voor een verdere uitwerking tot echte inspirerende voorbeelden.

Verschillende Chiro-groepen behoorden tot de winnaars:

- Chiro - Heidemeersen in Berlare-Wichelen door **Chiro St.-Jan-Berchman** en Natuurpunt Dendermonding
- Samen werken aan duurzaam beheer van speelbossen + oogsten van sjorhout in Eindhout-Laakdal door **Chiro Eindhout**, Alfons Wynants en Bosgroep Zuiderkempen
- Rulheide speelt! in Kasterlee door **Chiro-jongens Kasterlee**, het gemeentebestuur van Kasterlee en de Jeugdinst.
- Openstelling + inrichting educatief speelbos met wandelpad naar nieuwe poel in Maldegem door **Chiro Vannoets Kleit** en Natuurpunt Maldegem-Kneselaere
- Beplanting avontuurlijk speelterrein en ontwikkeling bosvriendelijke s (sic) in Blankenberge door **Chiro Bloemkine**, VVKSM Zannekin Blauwvoet,

KSA Scarphoutstede en Provinciebestuur West-Vlaanderen

- Speelbos Zavelpuut in Halle Buizingen door **Chiro Essenbeek, Kadasj en Lembeek**, Buurtwerk Halle jeugdwerking BOX, VVKSM – St. Rochus/O.L.V. van de Vreugde, AMINAL BOS EN GROEN en Milieudienst Stad Halle

Eén Chirogroep kreeg een aanmoedigingsprijs:

- Groenaanplanting speelterrein Marolle in Kruishoutem door **Chiro Singa** en het gemeentebestuur van Kruishoutem

Voor wie er dit jaar niet bij was: begin 2006 lanceert Go4Nature een nieuwe oproep! Meer info: Go4Nature-secretariaat, p/a ARGUS vzw, Eiermarkt 8, 2000 Antwerpen, info@go4nature.be, www.go4nature.be, tel. 03-202 90 70.

Voor de miljoenste keer werd één van 230 bedden beslapen

In 1950 kocht vzw Chirojeugd een gebouw. Het was eens de prachtige villa van een Joods verzekeringsagent. Door de oorlog was het verkrot. Chiro kocht het om onderdak te bieden aan haar cursussen. Het kostte de nodige moeite om het geld bij elkaar te krijgen. Op Goede Vrijdag 1950 werd de koop gesloten. Met de hulp van heel wat sympathisanten werd "De Villa" in zijn vroegere glorie hersteld en kon de eerste cursus starten. Later volgden ook de verbouwingen van de garage – herdoopt tot Remise – en de hoeve die als functie bureau en conciërgewoning kreeg. Ook werd een nieuwe entiteit bijgebouwd, die onder andere toegang kan verschaffen voor rolstoelgebruikers.

Op 15 juli 2005 vierde Heibrand de **1 miljoenste overnachting**.

De verblijvende Jeugd-en-Gezondheidgroep hield er een ijsje van een echte ijskar en een huifkarrentocht aan over.

Voor de medewerkers van Heibrand was er een woordje en beeld van de burgemeester, een hart onder de riem van de jeugdverblijfssector en de pers-aandacht...

De Chirogazet is een nieuwe Dubbelpuntribriek. Maandelijks willen we meer nieuwtjes en gebeurtenissen rapporteren. Gebeurt er in jouw Chirostreek iets dat de moeite waard is, laat het weten! (Dubbelpunt@chiro.be)

Lidgeld verhoogd? Een ongelukkige keuze minder!

Tot vorig werkjaar kon je kiezen of je je leden en leiding enkel verzekerde voor de kosten bij ongevallen of dat je die verzekering uitbreidde voor overlijden en invaliditeit. Veel groepen maakten die keuze wel, een aantal niet. Soms met dramatische gevolgen als het misliep.

Stel je voor dat er op bivak een rakwi uit een boom valt en voor de rest van zijn of haar leven de arm niet meer kan bewegen. Stel je voor dat je met dat bericht bij de ouders komt. Stel je voor dat je op dat moment moet toegeven dat er nog een verzekering was waarbij ze op langere termijn ondersteund zouden worden, maar

dat je die niet gekozen hebt, omdat die anderhalve euro meer kostte. Een ongelukkige keuze...

Veel ouders lieten ons weten dat dat geen keuze mocht zijn. Elke keer kozen zij voor een beter verzekeringspakket, zelfs als dat het lidgeld hoger maakt.

Vanaf dit werkjaar valt die keuze dus weg. En in plaats van 4,70 euro wordt 6 euro per persoon de standaardprijs voor een aansluiting.

Bij een ongeval waarbij een lid van de Chiro overlijdt, zal de verzekering in de toekomst een bedrag van € 4 957,87 uitkeren aan de nabestaanden. Daarbovenop is er een tussenkomst

van € 2 478,94 euro in de begrafenis kosten (maar hiervoor moeten facturen voorgelegd worden). Bij invaliditeit na een ongeval in de Chiro krijgt het slachtoffer maximaal € 12 394,68 van de verzekering. Het concrete bedrag wordt uitgerekend in verhouding met de invaliditeitsgraad. De nieuwe dekking voor overlijden en invaliditeit gaat in vanaf 15 november 2005. Op die datum vervalt namelijk de verzekering die je afsloot voor het vorige werkjaar.

De enige uitbreiding van de verzekering waarvoor de groep zelf nog kan kiezen, is die voor loonverlies. Die is alleen nuttig voor mensen die werken.

NatuurLeuk! gewonnen

Vorig werkjaar vonden we in Dubbelpunt twee NatuurLeuk! wedstrijden van Jerom (Jeugd, Ruimte, Omgeving en Milieu). In maart was er een wedstrijd waarbij je kikkerogen moest verbinden met de kikker soort en in de Dubbelpunt van juni

de wedstrijd 'Ben jij professor in de aqualogie?'

Dit waren de winnende Chiroleid(st)ers: maart: Glenn Mortier, Rosa Peeters en Lotte Pauwels juni: Annelies Van Eyck en Heleen Rooman Proficiat!

Dubbelpunt in oktober later in je bus

Om foto's te kunnen opnemen van alle regionale startdagen zullen we Dubbelpunt in oktober een week later versturen. Die zal dus ook een week later in de bus liggen...

"KADETTEN OP KAMP"

Chiro Sint-Amandus, Oostakker neemt dove jongeren mee op groepsbivak

Eind juli sloegen de Chirojongens uit Oostakker hun tenten op in Olloy-sur-Viroin. Samen met hen trokken er ook acht dove jongeren naar de Krinkelstreek. Groepsleider Bob Coene en oud-leider Berten Van Kerkhove gaven graag een woordje uitleg.

DP: "Dove jongeren meenemen op bivak... Hoe ging dat in zijn werk?"

Bob: "Berten, een oud-leider van onze groep, is opvoeder in het KOC Sint-Gregorius in Gentbrugge. Hij is naar ons gekomen met de vraag of hij met acht dove jongeren mee zou kunnen gaan op bivak."

Berten: "Het is een gewoonte in ons centrum dat er in de vakantie kampen georganiseerd worden voor de jongeren. Het leek mij leuk om eens een echt tentenbivak te doen, maar voor een groepje van acht een heel tentenbivak organiseren is niet zo eenvoudig. Ik heb dan aangeklopt bij mijn vroegere Chirogroep en gelukkig zagen ze dat daar meteen zitten."

Bob: "We hebben dan een nieuwe afdeling in het leven geroepen: de kadetten. Ze werden begeleid door vier opvoeders van het KOC. In de voorbereidingsperiode van het bivak hebben we een aantal keren bijeen gezeten met de mensen van Sint-Gregorius. Soms kwamen zij eens langs op de leidingskring, een andere keer gingen wij eens naar daar. Zo kregen we een goed

beeld over elkaars verwachtingen."

DP: "Hoe reageerde de Chirogroep op de nieuwe afdeling?"

Berten: "Er was uiteindelijk veel meer interactie tussen onze "mannen" en de Chiroleden dan we op voorhand durfden te hopen. We hadden vooral aan de praktische voordelen gedacht, maar ook op persoonlijk vlak heeft dit bivak voor de jongeren heel wat betekend. Naast hun gehoorproblemen hebben onze jongeren namelijk ook een lichte of matige mentale beperking. Op bivak konden we echt merken hoe hun gedrag naar een hoger niveau werd gebracht. Het feit alleen al dat ze in tenten konden overleven, was voor velen een revelatie, maar ze voelden zich ook echt opgenomen in een groter geheel, leerden meedraaien in de Chirobivakstructuur en spiegelden zich enorm aan de leiders en Chiroleden."

Bob: "Dat merkte ik ook op de bosdag. We hebben de gewoonte op bivak een dag het bos in te trekken en daar een kamp te maken en primitief te koken. We zijn op die dag met drie

leiders met de kadetten mee geweest om wat te helpen bij de bouw van het kamp."

Berten: "Dat was voor hen een hele ervaring! Waaaauw... Chiroleiders die met ons in het bos komen spelen en kampen bouwen. Dat was echt een meerwaarde op die dag!"

Bob: "De communicatie tussen onze leden en de kadetten verliep ook verrassend vlot. Met simpele gebaren kan uiteindelijk veel gezegd worden. In een tafelmomentje hebben we ook aangeleerd hoe je "smakelijk" zegt in gebarentaal. We hebben de gewoonte om 's avonds in een slotmomentje met iedereen de dag te overlopen. Dan kwam er ook altijd iemand van de kadetten naar voren die in gebarentaal uitlegde wat ze zoal gedaan hadden en iemand van de opvoeders was dan tolk. De kadetten hadden trouwens net als alle afdelingen een eigen kreet."

ONGEËVENAARD

Berten: "Er zijn ook spontaan een aantal voetbalmatchen tussen de kadetten en de Chiroleden gekomen. Zo waren we eens aan het voetballen tegen de rakkers en één van onze begeleidsters haalde de snoepspot boven. De rakkers gingen dan meteen hun eigen snoep uit de tent halen om ook te kunnen uitdelen. Dat was wel een tof moment."

DP: "Zullen er nu in de toekomst altijd kadetten van Sint-Gregorius meegaan op bivak met Chiro Sint-Amandus?"

Bob: "Wat ons betreft, kan het zeker nog eens

gebeuren in de toekomst. Het was zowel voor ons als voor de leden een leerrijke ervaring."

Berten: "Op de evaluatie bij ons is er ook gezegd dat dit zeker voor herhaling vatbaar is. We bekijken het jaar per jaar, dus over een vaste traditie kunnen we nu zeker nog niet spreken. Maar, het is dus zeker mogelijk dat dit niet de laatste kadetten van Chiro Sint-Amandus waren!"

CHIROSITE VAN HET JAAR 2005-2006

In 2003-2004 was het Chiro Mere, in 2004-2005 Chiro Sint-Job: winnaars van de webstrijd Chirosite van het jaar.

Ook jouw groep maakt de kans zo'n titel binnen te halen, als je deelneemt aan de webstrijd Chirosite van het jaar 2005-2006!

Wat moet je doen?

- Zet je site eens mooi op orde (of start er nog vlug één op).
- Schrijf je site in op de regionale startdagen aan de stand van www.chiro.be of op die bewuste website zelf tot en met 21 oktober 2005.
- Hou www.chiro.be/webstrijd strikt in het oog om het verdere verloop te vernemen.

Hoe gaat het verder?

- Eens de inschrijvingen afgerond zijn, krijgt het Chirovolkje tot en met 31 december 2005 de tijd om je site te

beoordelen en ervoor te stemmen.

- De 15 hoogst gekwalificeerde gaan naar de tweede ronde, samen met 5 sites die weinig stemmen halen (omdat die van een kleine groep is bijvoorbeeld), maar die volgens ons loderig oog toch sterk in elkaar zit.
- In januari beoordeelt een jury de 20 sites in de tweede ronde.
- Op 11 februari 2006 worden titel en prijzen uitgereikt op de Chirocyberdag.

Alle vragen:

websiteredactie@chiro.be

Webstrijd 'Wat is Chiro?'-clip

De Chiro wil een clip. Niet zomaar een clip!

Een 'Wat is Chiro?'-clip!

En JIJ moet die maken.

Elke Chirogroep kan van september tot en met december werken aan een scenario voor een clip bij het lied 'Wat is Chiro?'

Dat stuur je vóór 31 december 2005 naar Andy Demeulenaere, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen, andy.demeulenaere@chiro.be.

In het voorjaar wordt de groep met het leukste/interessantste/fotogeniekste... voorstel gecontacteerd om de clip te draaien.

Lukt dit goed, dan kom je ermee op www.chiro.be en wie weet waar nog terecht.

Onsterfelijke Chiroroem staat je te wachten!

Webstrijd Maak je computer Chirominded!

Chiro is ook op zoek naar Chirocreensavers en Chirowallpapers.

Ben jij een computerwhizzkid? Steek dan je voorstellen in een mail ze naar websiteredactie@chiro.be. Je hebt tot en met 31 december 2005 de tijd. De mooiste kunnen op de Chirocyberdag (op 11-02-2006) ook een prijsje verwachten!

CHIRO INFO

Zoekertjes

Chiro ESJEEWEE uit Sint-Joris-Winge zoekt andere groepen om in juli 2007 een **bivakplaats te delen** aan de voet van de "Ballon D'alsace" in Etueffont in de Vogezes **in Frankrijk**, op 500 km van Leuven.

Meer info bij Eddy Vanderstukken, eddyv@jeeves.be, 0476-28 88 59.

Chiro ESJEEWEE uit Sint-Joris-Winge verhuurt haar nieuw **lokaal** voor WEEK-ENDS en BIVAKKEN. De lokalen zijn uitgerust met een volledige keuken, douches, centrale verwarming, 5 ruime lokalen, een refter met verschillende mogelijkheden, tentengrond, ruime speelterreinen, een voetbalveld en basketbalplein, beachvolley en een speelbos op wandelafstand.

Augustus 2006 is nog volledig vrij en ook heel 2007. Meer info bij Eddy Vanderstukken, eddyv@jeeves.be, 0476-28 88 59.

Familienieuws

Trouwen? Ja!

Dik feestje voor het huwelijk van **Pieter Vandenberghe** en **Nele Harinck** (oud-leidster van Chiro Horizon, Desselgem) op zaterdag 11 juni 2005.

Joeri 'Buffalo' Regelbrugge en **Lucie Laureyns** traden op 2 juli 2005 in het huwelijksbootje. Beiden waren jarenlang leiding van Chiro PAO, Maldegem. De Chiroleiding van Maldegem wil hen bedanken voor de toffe jaren en veel geluk toewensen met hun huwelijk en verdere leven.

Bang om het te breken fluis-terden **Bieke De Roo** (oud-leidster Chiro Wij(t)schateren, oud-gewestleidster Koekeroend, voorzitter Groepsleidingscommissie) en **Wim Vercauteren** (oud-groeps-leider Chiro Echo, Aartselaar, oud-gewestleider Rupel, oud-verbondsleider Mechelen, voorzitter Chirojeugd Vlaanderen) op 16 juli 2005 elkaar ja in het oor.

Op 18 juni 2005 begonnen **Hanneke Paeps** (oud-educatief medewerkster Chirojeugd Vlaanderen) en **Frank Van Baelen** een wij.

Zij breiden uit

Op 31 maart 2005 ging de zon onder en trok **Tuur** schommelend van pret binnen bij Hans Bouwen (oud-leider en -VB van Chiro Achter-Olen, oud-gewest-medewerker Bremstampers, oud-verbondsleider Kempen, directeur Chiro) en Liesbet Van den Bossche (oud-leidster Chiro Achter-Olen, oud-medewerkster gewest Bremstampers).

Chiromeisjes Ixagodo zijn zeer trots jullie de geboorte te mogen melden van **Pepijn** op 'vrijdag de 13de mei 2005! De kleine spruit is het broertje van Kato én de lieve mooie zoon van Fanny Schoorens (oud-medewerkster verbond West-Vlaanderen en VB van Chiro Ixagodo, Langemark) en Geert Sinaeve (oud-leider Chiro Zonnebeke, oud-medewerker verbond West-Vlaanderen). De Chiromeisjes wensen hen geluk en melden dat ze het hele gezinnetje met véél "ijscrèmeliefde" willen overladen!

Sinds 4 juli 2005 ligt er bij Lies Vereecke (oud-groeps-leidster Chiro Iris, Dilbeek) en Steven Van Leeuw een derde mutsje klaar voor **Nore**.

Op 15 juli 2005 bleef er voor **Eef** een grote rode ster stilstaan boven het huis van

Peter Andriessen (oud-leider Chiro St.-Jozef, Turnhout, oud-gewestmedewerker Taxandria, oud-verbonds-leider Kempen, voorzitter Stadsgroepencommissie) en An Willems (oud-medewerkster gewest Zesje).

Louise gaat sinds 19 juli 2005 samen met Stefan Vanbesien (oud-leider Chiro Itegem, oud-medewerker verbond Mechelen, lid van de Beleidsraad) en Isabelle Moons de wereld tegemoet.

Afscheid nemen

De leiding en oud-leiding van Chiro St. Amands Regenboog en Klim-op (Waregem Centrum) melden in droefheid het heengaan van hun leider-groepsleider **Bjorn Vandevelde**.

Op donderdag 11 augustus liet Bjorn, 1 dag na een prachtig bivak, ons zijn enthousiasme na. Tot de laatste seconde bezig voor zijn leden, zijn laatste seconde vertellend over de Chiro. Dat je de verre speelvel-den met je Chirohart mag kleuren. Je was zo trots dat je groepsleider werd... in ons hart zal je dat ook zijn. Pijnlijk om je al te laten gaan. Het ga je goed.

by Fair mail

Wees gegroet

Een tijdje geleden zijn we met onze pinkels een weekendje weg geweest. We waren met zeven pinkels van 5,5 jaar tot 7 jaar. Het thema was piraten. Via een opdrachten-quiz kwamen we te weten welke landen we moesten zoeken en erna was het tijd om de landen te gaan veroveren. Nadat we alle landen hadden veroverd was het wel tijd om een echt piratenfeest te houden. Een fijne herinnering aan een tof weekend met onze zeven piratenpinkels. Groetjes, Ines Beerens, Chiro Windekind

Nen dikken en welgemeenden merci voor onze VB Tina. Bedankt om ons 3 jaar lang met raad en daad bij te staan. En dat we je nog op vele Chirocafés mogen zien! Met liefs, Joke, Sara, Ken, Koen, Rippe, Sander, Tineke, Nele, Tim, Sander, Maarten, Pieter, Tom, Nele, Matthias, Liesbeth, David, Lieselot, Caroline, Peter

Liefste Lieve en Fried'n, we zouden jullie graag feliciteren met jullie lieve meid Florieke. We zijn heel blij voor jullie en hopen dat er nog enkele (lieft zoveel mogelijk meisjes;-) zullen volgen. We hopen alvast Florieke binnen zes jaar tussen onze ribbeltjes te zien zitten. Nogmaals proficiat en we missen je, Lieveke. Vele groetjes vanwege de hele leidingsploeg. Chiromeisjes Sint-Pieter, Emelgem

De foto is gemaakt tijdens het bivak vorig jaar. Ik had toen samen met de ketileidster een 'aspi vs. keti'-dag georganiseerd en had mijn aspi's de opdracht gegeven oranje kleren mee te nemen speciaal voor deze activiteit. Zoals jullie kunnen zien, zijn zij daar zeer fanatiek op ingegaan en hebben ze eerst nog voor het spel ALLE oranje voorwerpen van op de bivakwei zitten verzamelen en die in een oranje tas meegedragen doorheen heel het spel. Ik zou het echt fijn vinden als deze foto in één van de volgende Dubbelpunten zou staan. Zij hebben aan die dag ook heel goede herinneringen en ik ben er zeker van dat ze die Dubbelpunt in kwestie dan zullen inkaderen en boven hun bed hangen.

Ghislaine,
Chiro Zellik

Chiro is... plezier maken, onnozel doen, vrienden maken, een droom, een geweldig lief vinden! Want dankzij de Chiro heb ik mijn schatteke leren kennen. En omdat we nu bijna een jaartje samen zijn, wil ik ff zeggen: Kim, ik zie je supergraag! Je maakt mij dolgelukkig. Merci voor dit geweldige jaar! Dikke zoen van je dutske (vele groetjes aan alle Sint-Jeffertjes)

Ik wil de groeten doen aan DJ Steelfinger, Dgay Roule

Nico en Veerle, wij zien jullie graag! Chiro Filippus

Karen Van Veldhoven is mijn oranje medeleidster! Lucky me! Kus, Femke

Ik wil heel veel groeten doen aan alle deelnemers en begeleiding van zomer-SB Limburg! Ik mis die wereldburgers hier op VGKV (als enige Limburger). Zet 'm op! Promo Limburg, hey! Groeten, Katrien (P.S.: 't is natuurlijk wel leuk hier.)

Wij zijn een groep aspiranten met een zeer uitgesproken mening voor elkeen wat niet altijd gemakkelijk combineerbaar is. Daarom willen wij Wannes bedanken, omdat hij de dubbele job van enthousiaste leider en psycholoog in zijn eentje kan volhouden. Sanne en Tina (Chiro Ekeren-Donk)

Proficiat aan de winnaar van het St.-Jozefsjottornooi. Het was nipt, maar toch chapeau! Dribbel

Lieve Tinne S, goeie wijn hoeft geen krans en tripel vraag geen feestmaaltijd. Op dauwtrip vallen woorden weg, maar jouw charme schreeuwt om mijn bewondering, je troubadour

Alive was vetstrak! (Fak is voor kiekjes!) Het was vooral plezant om die toffe griete van de Kaart terug te zien. Dat was het eigenlijk. Ook nog dat Aspirant bangelijk was! Iedereen de groetjes van Julie en Katrien van Chiro Bethanie

Liefste mede-Aspiranters, jullie waren geweldig. Hoop jullie te zien op de barbecue in mijn hof. En niet te vergeten, Roos en Sara, wij zijn een team! En Johan, wij waren de mooiste! Bedankje aan Freia om te schrijven. Kus, Hanne

Aan alle Chirogroepen van gewest Glimago, dikke vette groeten. Kom allemaal feesten met Chiro Frelus voor hun 65-jarig bestaan. Info zal zeker nog volgen. Den Bassie

Best Dubbelpuntredactie, «Ik Pipi Langkous in het openbaar,» zei Karen met de fancy bril, groetjes aan mijn liefste, ja, ik ben Karen.

Isabelle Gheysen, aspi van Chiro Stine uit Heule wou de wereld duidelijk maken dat ze aspi is. Zou het gelukt zijn? Haar fiets was volledig oranje, overal oranje pluchen beestjes en ook alles wat ze aan had: oranje (tot haar ondergoed toe). Groetjes, Stefanie

Aan iedereen die zichzelf oversympathieke aspileiding van Chiro Kaart mag noemen, proficiat. Aan allen die hier niet bij zijn, brute pech en je mist wat, Maarten
P.S. Het kan enkel Silke, Leen, den Bogaert en mezelf zijn.

Aan ons lieve keti'tje, het is echt spijtig dat je er niet bij bent. Zorg dat je volgend jaar zeker komt. Het is hier keitof! Jullie lieve en toffe aspi's, Sarah en David van Chiro Si-Jo, natuurlijk ook van je leiding Karen, Grietje en Sofie P.S. Zena, we miss you!

Hoi, ex-, oude en nieuwe leidingsploeg van Frelus. Met dit berichtje wil ik jullie bedanken voor de 14 jaren VB-zijn. Velen van jullie zag ik opgroeien van speelclub tot leiding. Jullie geloofden in mij en ik in jullie. Het was een opperbeste samenwerking en geloof me: "Chiro zit onder je vel." Ik blijf in jullie geloven en in de nieuwe VB's. Succes allemaal en je weet me wonen, hé. Carine

xxx aan Wouter B. van de weekendrelatie

Met deze foto wil ik graag mijn vriendinnekies Eleen, Hanne en Charlotte in de bloemekes zetten en het superjaar 2002-2003 in herinnering brengen. Groetjes, Emilie

Had Chiro nooit bestaan, was Thea nooit doorgaan. Groeten aan Koert, Lode, Sven en Stijn uit la bella Italia, de Zacones (Pieter, Marijke, Sofie, Ignace, Nele, Benny, Nathalie, Sam en Rebecca)

TIP

Wc of gootsteen verstopt? De klassieke ontstopper is nog altijd hét milieuvriendelijke alternatief voor al die zwaar milieuvervuilende chemische producten.

een debat over

sex fuiven blowen

met inge vervotte

met frank vandenbroucke

met bert anciaux

Klets!-Go Strange! **Double event voor jongeren**

Op **12 november 2005** maken JINT en de Vlaamse Jeugdraad samen de **Eskimofabriek in Gent** onveilig met een groots **double event voor alle Vlaamse jongeren**.

JINT organiseert de tweede editie van de succesvolle **jongerenreismarkt: Go Strange**. En tegelijkertijd houdt de Vlaamse Jeugdraad er het grote **jongerencongres Klets!**, waarbij een nieuwe Algemene Vergadering verkozen wordt.

KLETS!

Klets! is **het grote jongerencongres van de Vlaamse Jeugdraad**, hét adviesorgaan waar jongeren de Vlaamse overheid hun mening kunnen geven. Speciaal op deze editie is de verkiezing van een nieuwe Algemene Vergadering!

De **Futuroscop** is een creatieve debatvorm waar de hot items voor de toekomst van de Vlaamse jeugd aan bod komen. Jongerenstandpunten over arbeid, fuiven, muziek, jong&oud worden creatief

voorgesteld aan het publiek: film, dans, expressie, fotografie, comedy, muziek,...

Deze voorstelling is voer voor een gemodereerd gesprek met jongerenpolitici.

Ook "**zat van debat**" huisvest thema's en onderwerpen die een blik werpen op toekomstig jeugdbeleid: jeugddelinquentie, sport, toegankelijkheid... Aan de toog! Elk tooggesprek wordt in- en uitgeleid door een stand-up comedian.

Na een grootse **slotshow en enkele steengoede muzikale optredens** volgt als echte afsluiter van het evenement een **knallende party** waar gereputeerde dj's het beste van zichzelf geven.

Dit evenement is een samenwerkingsverband tussen de Vlaamse Jeugdraad, Jint, de stad Gent en de Vlaamse Overheid.

circusproject opzetten in India?

druiven plukken in Australië?

windmolens herstellen op Kreta?

studiejaar aan de unif in Madrid?

stage lopen in cultuurcentrum Oslo?

GO-STRANGE!

Go Strange is thé venue voor **alle jongeren die het buitenland** op een 'andere' (lees: niet-toeristische) manier **willen ontdekken**. Een studie of stage over de grens, een au pair-ervaring, druivenpluk of andere vakantiejob, een vrijwilligers- of 'inleef'project, in groep uitwisselen... het kan allemaal, en meer en meer jongeren willen zich eraan wagen.

Op de **jongerenreismarkt van Go Strange** krijg je via verschillende info-eilanden een handig overzicht van alle organisaties in

Vlaanderen, alle beursmogelijkheden, alle tips van ex-avonturiers (zijn avonturiers ooit 'ex?'), enz. die jou naar het buitenland kunnen helpen.

Bovendien kun je op **Camping Cosmos** in een relaxte sfeer een babbeltje slaan met jonge avonturiers die zo'n buitenlands avontuur achter de rug hebben. Kruip in één van de vele tentjes en laat je inspireren door hun verhalen, filmpjes, foto's,... Proef hun recepten, check de performances, plaats zoekertjes op de fora,...

Spelletje beachvolley? Voor ieder wat wils op deze zomercamping. En je kunt er mooie prijzen winnen. Uch!

Een stage in het buitenland, hoe begin ik daaraan? Welke paperassen moet ik in orde maken bij een langer verblijf in het buitenland? Hoe kan ik subsidies krijgen voor mijn eigen/zinnig project over de grens? Hoe vinden wij als groep een partner om uit te wisselen?... Tal van **actie- en infoshops** sluiten aan op de reismarkt.

Meer info?

Logistieke coördinatie – Eva Wilsens – 02-209 09 37 – EWilsens@jint.be

Jint – Peter Smets – 02-209 07 20 – PSmets@jint.be

Vlaamse Jeugdraad – Klaas Fonck – 02-551 13 70 – klaas.fonck@vlaamsejeugdraad.be, www.vlaamsejeugdraad.be.

GESPROKKELD

BERICHTEN UIT DE BUITENWERELD

KOM UIT UW KOT

'Kom uit uw kot' is een unieke campagne van 'de Verenigde Verenigingen', een samenwerkingsverband van honderden verenigingen in Vlaanderen. Sportverenigingen en socio-culturele organisaties, natuur- en milieuverenigingen en gehandicaptenfederaties, vakbonden en mutualiteiten, noord-zuidverenigingen en overlegcentra, jeugdleden en crea-clubs,... Vanaf 1

oktober 2005 slaan zij de handen in elkaar voor 'Kom uit uw kot'!

Deze campagne wil de sociale samenhang bevorderen en participatie op lokaal vlak stimuleren via acties en activiteiten.

Hoezo, uit uw kot komen?

Niets is zo laagdrempelig als 'uit uw kot komen'. De slagzin mag je letterlijk interpre-

teren: kom uit je zetel, kom naar buiten, neem deel aan de activiteiten. Maar natuurlijk ook figuurlijk: breek uit je kop, ga eens vreemd in je hoofd, zeg je gedacht!

'Kom uit uw kot' is ook een oproep voor verenigingen om laagdrempelige, toffe activiteiten op te starten. Voor elke inwoner van ons land, ongeacht zijn/haar cultuur, geaardheid, financiële

zekerheid, woonplaats of sociale achtergrond. Leuke activiteiten, open voor iedereen, bij jou in de buurt.

Als Chiro willen we de buurt kleur geven. Samen werken werkt altijd inspirerend. Waarom als jeugdvereniging niet eens rond de tafel gaan zitten met een natuurvereniging? Of met een vakbondsafdeling? Of de Wereldwinkel, de senio-

EXPLO 2005

EXPLO is een explosieve, plezierige en boeiende cursus. Lejo vzw en Uit de Marge vzw organiseren die 'toegankelijkheidskursus', die je bovendien het attest Hoofdanimator in het Jeugdwerk oplevert (als je dat wil). We exploreren het werken met maatschappelijke kwetsbare kinderen en jongeren. We leren de leefwereld van die kinderen en jongeren beter kennen. We gaan ook na hoe je hen beter kunt toeleiden naar je werking. Zowel het 'bereiken' als het 'houden' van de gasten komen aan bod. We gaan aan de slag met een aantal toffe opdrachten en we maken kennis met een plaatselijke werking. Een must voor iedereen die voor toegankelijkheid wil gaan!

Wanneer: van 1 t.e.m. 5 november

Waar: de Tilk in Merelbeke

Kostprijs: € 120

Inbegrepen: alle activiteiten, alle maaltijden (behalve vrijdagavond), slaapplek, vervoer tijdens de cursus, syllabus

Niet inbegrepen: vervoer van en naar de cursuslocatie en avondlijke drankjes

Inschrijven kan: t.e.m. vrijdag 30 september

Meer info: bij Bart van Lejo (bart@lejo.be of 09-235 49 81) of bij Mieke van Uit De Marge (toegankelijkheid@uitdemarge.be of 03-235 18 81).

Een waarschuwing: de plaatsen zijn beperkt!

Een tip: check de terugbetalingsmogelijkheden bij je gemeentelijke jeugddienst.

HUMUS

KOMT VAN DE GROND!

Met het nieuwe e-zine "HUMUS" wil het Steunpunt Jeugd lokale jeugdwerkers informeren. Ze mikken hun nieuwspijlen vooral op **groepsleiding** van plaatselijke groepen en op de **vertegenwoordigers in de gemeentelijke jeugdraad**.

Met hun berichten willen ze je helpen in je omgang met overheden en hun regelgeving. Daarnaast brengen ze ook interessante websites, publicaties, projecten en vorming in beeld. Ben je op zoek naar bruikbare info bij de organisatie van je werking, bivak of fuif, dan is HUMUS jouw leverancier. HUMUS is een digitale nieuwsbrief en heeft geen vaste frequentie. Humus verschijnt als er voldoende, belangrijk of dringend nieuws is.

Je kunt vanaf september intekenen op www.steunpuntjeugd.be/humus.

ZET ALLES OP HET SPEL!

Centrum Informatieve Spelen vzw zoekt het hele jaar door **gemotiveerde mensen** om informatieve spelen te begeleiden. Ben je ervan overtuigd dat spel een manier is om maatschappelijke thema's bespreekbaar te maken? Heb je **ervaring met groepen**? Wil je op een speelse en flexibele manier **25 euro per dagdeel** bijverdienen? Kom dan met ons kennismaken tijdens de 'Ingespeeld' van:

di. 06/9 in Leuven
woe. 12/10 in Hasselt
woe. 19/10 in Gent
di. 15/11 in Leuven

We spelen een informatief spel en geven je meer info over ons spelbegeleidersteam. Inschrijven kan tot een week voor de 'Ingespeeld'. Voor meer info kan je terecht bij Joke Schoolmeesters.

Centrum Informatieve Spelen vzw

Naamssesteenweg 130 - 3001 Leuven - 016 22 25 17

joke@spelinfo.be - www.spelinfo.be

di. tot vrij. van 9u00 tot 12u30 en van 15u00 tot 17u00, woe. tot 18u00

C.I.S. Hasselt

Vaartstraat 14 - 3500 Hasselt - 011 21 41 80

woe. van 10u00 tot 17u00

C.I.S. Gent

Smidsestraat 130

9000 Gent - 0496 16 88 92

woe. van 10u00 tot 17u00

centrum
informatieve
spelen

Alles op het spel!

renclub? De lokale al-
lochtonenvereniging
en de circusschool?
Duizenden vereni-
gingen, duizenden ervaringen,
duizenden nieuwe ideeën!

Wil je meer te weten komen
over de campagne, surf dan
naar www.komuituwkot.be.

de verenigde verenigingen

KIES DAN ZELF! WEEKEND VOOR JONGEREN (18 TOT 30 JAAR)

Encounter Vlaanderen organiseert het 'Kies dan zelf'-weekend voor jongeren van 18 tot 30 jaar. Als jongere word je voortdurend geconfronteerd met nieuwe contacten met verschillende personen: ouders, kinderen, je groepsleider, medeleiding, oud-leiding, de proost, in de leidingskring, op bivak. Hoe ga je om met die veelheid aan verschillende contacten? Doen ze je als mens groeien? Of zetten ze je onder druk en maken ze het je moeilijk? Hoe ga je ermee om? Een weekend lang krijg je de tijd om eens stil te staan bij je eigen beleving en functioneren. De volgende weekends vinden plaats van 14 tot 16 oktober 2005 en van 25 tot 27 november 2005 in 'Hof Zevenbergen', Kasteeldreef 22, 2520 Ranst. Inschrijven kan bij Gert en Leen De Vleeschouwer-Pilate, 03-236 05 94 of gertenleen@skynet.be. Prijs: € 75, alles inbegrepen. Meer info: www.kiesdanzelf.be.

VORMING

IK (INLEIDINGSCURSUS)

IK is een must voor al wie het eerste jaar leid(st)er is. Met leid(st)ers uit de buurt vertrek je op weekend en meteen – daar staat de IK nu eenmaal voor bekend – vlieg je erin. Alles draait rond spel en spelen. Je ontdekt verschillende soorten spelen, leert nieuwe spelen maken en tot in het on-eindige variëren. Je activeert je creativiteit en fantasie. Je krijgt een heleboel begeleidingstips mee én een hoop frisse ideeën om zelf een programma voor te bereiken. Twijfel dus niet om mee te gaan op IK, want die is om vingers en duimen van af te likken!

DE KLEINE LETTERS

Praktisch?

De organisatie van IK ligt in handen van de gewesten. Zij bezorgen je dus een uitnodiging met data en praktische informatie. Als je niet mee kunt met je eigen gewest, kun je aansluiten bij de IK van een buurgewest. Raadpleeg de gewestleiding of het regionaal Chirosecretariaat.

Wie mag mee?

Alle leiding die IK nog niet volgde. Je eigen (prille) leidingservaring staat centraal. Let wel: wie een attest van animator wil behalen moet minstens 16 jaar zijn of worden in het lopende kalenderjaar!

VB-DAG OP 22 OKTOBER 2005

Welke tradities heeft jouw Chirogroep? Eten jullie elke vrijdagavond voor de leidingskring samen frieten? Doen jullie in de opening nog een gebedje? Zijn er tradities in de leidingsploeg die iedereen als een last beschouwt? Durft je ploeg tradities in vraag stellen of is dat taboe?

De VB-dag op 22 oktober 2005 is dé uitgelezen kans om met je collega-VB's ervaringen uit te wisselen over tradities in je Chirogroep! We bieden je een leuke, ontspannende én boeiende dag aan in De Karmel in Brugge. Je wordt verwacht van 10 tot 16 uur en krijgt een pak nieuwe ideeën mee naar huis! Broodjes en drank zijn voorzien. En breng gerust je kinderen mee: die worden de hele dag geanimeerd.

Wanneer?

31 oktober – 4 november 2005

Plaats?

Heibrand, Westmalle

Prijs?

€ 71

Wie mag mee?

Iedereen die IK en SB heeft gevolgd en 18 jaar is of wordt in 2004. Wie nog geen IK of SB volgde, moet 19 jaar zijn of worden.

Attest van Hoofdanimator

Het Afdelingsbivak en 30 uur stage in je eigen groep leiden tot het attest van Hoofdanimator in het Jeugdwerk.

AFDELINGSBIVAK: SPROOKJES

Vijf dagen heimwee hebben als een speelclubber, in bomen klimmen als een rakwi, over de jongens/meisjes roddelen bij de tito's, de avonturier uithangen bij de keti's, aspi zijn 5 op 5. Mijmeren over begeleidingshouding, je inleven in de leefwereld van je leden, van 's morgens tot 's avonds spelen op maat van je afdeling, stilstaan bij een kippenvelverhaal, 5 dagen kleur bekennen,...

Dat (en uiteraard nog veel meer) kun je meemaken op Afdelingsbivak 2005! Je wordt ondergedompeld in een sprookjeswereld met kabouters en sprekende dieren, prinsessen en heldhaftige mieren. Vanaf maandag 31 oktober openen we het sprookjespaleis. De poorten vallen onherroepelijk weer in het slot op vrijdag 4 november. Vergeet je ridderspak of prinsessenaccessoires niet.

Wanneer?

Zaterdag 22 oktober 2005

Waar?

De Karmel, Brugge

Prijs?

€ 8

Wie mag mee?

Alle VB's en proosten zijn uitgenodigd. Er is kinderopvang voorzien.

VOOR ALLE CHIROCURSUSSEN GELDT

INSCHRIJVEN

Per e-mail: je naam en voornaam, adres, telefoonnummer, mailadres, de naam en periode en plaats van de cursus, naar info@chiro.be.

Met de post: dezelfde gegevens, naar Kipdorp 30, 2000 Antwerpen.

BETALEN

Als je inschrijving aangekomen is, sturen wij je een factuur. Respecteer de uiterste inschrijvingsdatum (veertien dagen voor de cursus). Wie te laat inschrijft, betaalt € 7,50 extra voor een weekend of vijfdaagse.

Op cursus krijgt iedereen een attest van deelname. Als je dat indient bij je gemeente (meestal via de jeugddienst), betaalt die waarschijnlijk de inschrijvingsprijs geheel of gedeeltelijk terug.

We vragen alle deelnemers de cursus volledig mee te maken.

Dé rubriek van Miek

Maandelijks geven wij hier het antwoord op een vraag die wij via jeugdbeleid@chiro.be binnenkrijgen. Waarom doen we dat? Omdat deze vraag ook voor jullie interessant én bruikbaar kan zijn. En misschien werpen we op die manier wel het licht op een probleem, waar jullie al lang mee worstelen. Laat ondertussen jullie vragen maar komen!

Beste Miek

Ik heb eigenlijk een heel algemene vraag. We willen met onze Chirogroep dit jaar onze lokalen verbouwen, maar we weten niet goed hoe we hieraan moeten beginnen. Kun je ons wat informatie of adressen van Chirogroepen doorgeven die zo'n bouwproject al meegemaakt hebben?

Alvast bedankt en groetjes

Seppe

Chiro Elke

Beste Seppe

Je vraag komt net op het juiste moment! In oktober en november organiseert Locomotief (het samenwerkingsverband dat ijvert voor meer en beter jeugdlokalebeleid) met de provinciale jeugddiensten **busritten langs goede voorbeelden van jeugdlokale**.

Dat is hét moment om alles te weten te komen over het **bouwen en verbouwen van jeugdlokale**. Een bus brengt je van het ene naar het andere lokaal. Ter plaatse krijg je te horen waarom dát lokaal zo speciaal is en krijg je allerhande tips om ook jouw lokaal om te toveren tot hét ideale jeugdlokaal. Per provincie ligt de klemtoon op een ander aspect van het jeugdlokalebeleid. De deelnemers krijgen documentatie, een broodjesmaaltijd en deskundige begeleiding.

Noteer alvast de volgende zaterdagen:

- ▶ **8 oktober**, Vlaams-Brabant: zonevreemdheid, jeugdlokalebeleid en brandveiligheid
- ▶ **15 oktober**, Oost-Vlaanderen: bouwproces met aandacht voor financiën en overeenkomsten, duurzaam (ver)bouwen en toegankelijkheid
- ▶ **22 oktober**, West-Vlaanderen: oprichtings- en beheersformules van jeugdlokale (vzw's, etc.), duurzaam (ver)bouwen
- ▶ **12 november**, Antwerpen: brandveiligheid, toegankelijkheid en duurzaam (ver)bouwen
- ▶ **19 november**, Limburg: je jeugdlokaal als bivakhuys of fuifzaal en duurzaam (ver)bouwen

Deelname aan een dag kost € 5, inschrijven kan via info@locomotief.be. Meer informatie vind je op www.locomotief.be.

Ben je echt gebeten door het (ver)bouwvirus en wil je zeker op de hoogte gehouden worden? Stuur dan een mailtje naar lokale@chiro.be en de commissie Jeugdbeleid doet de rest!

Succes ermee, en ... als je nog vragen hebt, mail dan gerust naar jeugdbeleid@chiro.be of lokale@chiro.be

Toedeloe
Miek

Duurzaam...

...naar school?

Dat doe je met De Banier

Potloden van ongelakt hout

Een flinke lat van metaal of hout

Schriften en bladen van gerecycleerd papier

Een kanjer van een potloodslijper

Lijm op basis van water

DE BANIER KLEURT JOUW SCHOOLJAAR GROEN!

Stiften op basis van water

Een ringmap van gerecycleerd karton

Gummen van rubber, natuurlijk

Een stevige, navulbare balpen

En een toffe veldfles erbij

Een brooddoos is cool

Aalst, Molenstraat 65,
tel. 053-70 13 80
Antwerpen, Kipdorp 30,
tel. 03-202 24 71
Brugge, Ezelstraat 69,
tel. 050-33 86 51
Brussel, Kolenmarkt 85,
tel. 02-511 44 31
Gent, Hoefslagstraatje 1,
tel. 09-233 87 87
Hasselt, Vaartstraat 14,
tel. 011-23 14 89
Leuven, J.P. Minckelersstraat 29,
tel. 016-29 97 84
Mechelen, O.L. Vrouwstraat 6,
tel. 015-41 02 34
Roeselare, Delaerestraat 16,
tel. 051-24 35 11
Turnhout, Warandestraat 97,
tel. 014-42 15 13

Met je lidkaart krijg je op alle Creamix-artikelen 20% korting!

Met mijn ogen dicht
kan ik de wereld zien:

ze draait
om zichzelf,
ze draait
om de zon,
en zet zo zichzelf
in het zonnetje

Met mijn ogen open
denk ik dat
ik de wereld ben:

ik draai om mezelf
en zet mezelf
in het zonnetje.

Met mijn hart gesloten
hoor ik dat
jij op mijn wereld staat:

mijn wereld draait door
en zet jou
uit het zonnetje.

Met mijn hart open
weet ik dat
ik een deeltje
van de wereld ben,
met jou en de anderen,
allemaal wereld-deeltjes:

samen verdraaien we de wereld,
om nu eens in de schaduw
en dan weer in het zonnetje
te staan.